

Службен весник на Република Македонија

Број 201

4 ноември 2016, петок

година LXXII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk



СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
4485. Правилник за изменување на Правилникот за формата, содржината и начинот на водење на книгата за приговори.....	2	4489. Изводно мислење од Уставниот суд на Република Македонија	9
4486. Правилник за формата и содржината на барањето за упис во Регистарот на откупувачи на тутун	5	4490. Одлука за изменување и дополнување на одлуките за формирање на општинските изборни комисии	12
4487. Одлука за изменување на Одлуката за запирање на исплата на средства за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија на политички партии	7	4491. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.....	12
4488. Решение на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.72/2016 од 29 јуни 2016 година и 28 септември 2016 година.....	7	4492. Решение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.....	13
		4493. Правилник за начин и услови за регулирање на тарифи за пренос, управување со системот за пренос и дистрибуција на природен гас.....	13
		Огласен дел	1-96

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

4485.

Врз основа на член 29 став 8 од Законот за тутун и тутунски производи („Службен весник на Република Македонија“ бр.24/06, 88/08, 31/10, 36/11, 53/11, 93/13, 99/13, 164/13, 151/14, 193/15, 213/15 и 39/16), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕ НА КНИГАТА ЗА ПРИГОВОРИ

Член 1

Во Правилникот за формата, содржината и начинот на водење на книгата за приговори („Службен весник на Република Македонија“ бр.181/11) членот 2 се менува и гласи:

„Книгата за приговори е во А4 формат со димензии 210 mm x 297 mm во која се содржани евиденциони листови за спорен тутун.

Предната страна на книгата за приговори ги содржи следните податоци:

- горе на левата страна откупувач-назив и седиште на откупното препријатие;
- откупно место-адреса и сопственост;
- проценител-име, презиме, број и датум на издавање на лиценцата за проценка на тутун;
- потпис на проценителот;
- на средината се отпечатува со големи букви „КНИГА ЗА ПРИГОВОРИ“;
- откуп на тутун од реколта _____ год. и
- вага за проценка бр. _____.“

Член 2

Членот 3 се менува и гласи:

„Евиденциониот лист за спорен тутун од книгата за приговори ги содржи следните податоци:

- на средината се отпечатува со големи букви „ЕВИДЕНЦИОНЕН ЛИСТ ЗА СПОРЕН ТУТУН“;
- реден број на производител;
- датум на прием на приговор/откуп;
- име и презиме на производителот;
- име и презиме на претставникот на здружението;
- број на договорот за откуп;
- број на бала/кутија;
- се отпечатува со големи букви „ПРВОСТЕПЕНА ПРОЦЕНА“;
- тип на тутун од категорија I во кг. (класа I, II, III, IV, V и вкупно);
- тип на тутун од категорија II во кг. (класа I, II и вкупно);
- вкупно во кг. I и II категорија (тежина во кг.);
- одбитоци во кг. (влага во %, влага во кг., песок во %, песок во кг., друго во %, друго во кг. и вкупно одбитоци во кг.);
- одлука за проценка од второстепена комисија (датум на записник, број на записник, класа, нето тежина во кг.) и
- потпис на производителот или претставникот на здружението.

Член 4

Прилогот се заменува со нов Прилог кој е составен дел на овој правилник.

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.14-3916/5
28 октомври 2016 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
м-р **Михаил Цветков**, с.р.

Прилог

ОТКУПУВАЧ:

назив и седиште на откупното препријатие

ОТКУПНО МЕСТО:

адреса и сопственост

ПРОЦЕНИТЕЛ:

име, презиме, број и датум на издавање на лиценцата за процена на тутун

Потпис на проценител:

КНИГА ЗА ПРИГОВОРИ

Откуп на тутун од реколта ____ год.

Вага за процена Бр. ____

ЕВИДЕНЦИОНЕН ЛИСТ ЗА СПОРЕН ТУТУН

Ред бр. на произво дител	Датум на прием на приговор/ откуп	Име и презиме на произво дителот	Име и презиме на претставни кот на здружение то	Број на догов орот за откуп	Број на бала/ кутиј а	ПРВОСТЕПЕНА ПРОЦЕНА										ОДЛУКА ЗА ПРОЦЕНА ОД ВТОРОСТЕПЕНА КОМИСИЈА				
						Тип "_____" категија I во кг. КЛАСА	Тип "_____" категија II во кг. КЛАСА	ВКУПНО во кг. I и II категија	ОДБИТОЦИ во кг.											
						Тип "_____" категија I во кг. КЛАСА	Тип "_____" категија II во кг. КЛАСА	ВКУПНО во кг. I и II категија	ОДБИТОЦИ во кг.							ВКУП НО ОДБИ ТОЦИ во кг.	Дату м на запи сник	Број на запис ник	Клас а	Нето Тежин а во кг.
									В Л А Г А во %	В Л А Г А во %	П Е С О К во %	П Е С О К во %	Д Р У Г О во %	Д Р У Г О во кг.						
								Тежина кг.												
								Вкуп но												
								Вку пно												
								I												
								II												
								III												
								IV												
								V												

Потпис на производителот или претставникот на здружението

4486.

Врз основа на член 22 став 6 од Законот за тутун и тутунски производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/06, 88/08, 31/10, 36/11, 53/11, 93/13, 99/13, 164/13, 151/14, 193/15, 213/15 и 39/16), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗА УПИС ВО РЕГИСТАРОТ
НА ОТКУПУВАЧИ НА ТУТУН

Член 1

Со овој правилник се пропишува формата и содржината на барањето за упис во Регистарот на откупувачи на тутун.

Член 2

Барањето за упис во Регистарот на откупувачи на тутун се поднесува на образец во А4 формат на хартија во бела боја.

Член 3

Барањето за упис во Регистарот на откупувачи на тутун ги содржи следните податоци:

- во средината назив на барањето и
- во табелата се запишани податоци за: назив на правното лице-откупувач, единствен даночен број (ЕДБ), седиште и адреса, лице за контакт и е-меил адреса, дејност, број и датум на решение со кое е извршен упис во трговскиот регистар, планирана количина за откуп во тони, број, датум, место за печат и потпис на одговорно лице во правното лице.

Формата и содржината на барањето од ставот 1 на овој член се дадени во Прилог кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за содржината и формата на образецот за поднесување барање за запишување во регистарот на откупувачи на тутун („Службен весник на Република Македонија“ бр. 10/07 и 52/14).

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.14-4077/5
28 октомври 2016 година
Скопје

Министер за земјоделство,
шумарство и водостопанство,
м-р **Михаил Цветков**, с.р.

Прилог

**БАРАЊЕ
ЗА
УПИС ВО РЕГИСТАРОТ НА ОТКУПУВАЧИ НА ТУТУН**

Назив на правното лице - откупувач	
Единствен даночен број (ЕДБ)	
Седиште и адреса	
Лице за контакт и е-меил адреса	
Дејност	
Број и датум на решение со кое е извршен упис во трговскиот регистар	
Планирана количина за откуп во тони по типови	

Бр. _____

потпис на одговорно лице
во правното лице

Датум _____

М.П.*

*Печат не ставаат трговските друштва
согласно Законот за трговски друштва

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА

4487.

Врз основа на член 27-б став 3 од Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на РМ“ бр. 76/04, 86/08, 161/08, 96/09, 148/11, 142/12 и 23/13), министерот за правда донесе

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ЗАПИРАЊЕ НА ИСПЛАТА НА СРЕДСТВА ЗА РЕДОВНО ГОДИШНО ФИНАНСИРАЊЕ ОД БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ

Запирањето на исплата на средства за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија на политичките партии во Одлуката број 11-2434/2 од 27.6.2016 година престанува да важи за политичката партија:

- ДЕМОКРАТСКА ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА (не доставени извештај од регистар на примени донации/член 25)

Оваа одлука е конечна и истата ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“ согласно член 27-б став 6 од Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на РМ“ бр. 76/04, 86/08, 161/08, 96/09, 148/11, 142/12 и 23/13).

Образложение

Во врска со Одлуката за запирање на исплатата на средствата на политичките партии за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 125/2016 од 7.7.2016 година, Државниот завод за ревизија достави допис број 23-11/95 од 5.9.2016 година со барање за запирање на забраната на исплатата на средствата за редовно годишно финансирање на политичката партија која ги исполнила обврските за финансиско известување за 2015 година.

Државниот завод за ревизија достави известување дека политичката партија ДЕМОКРАТСКА ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА ги исполнила целосно своите обврски за финансиско известување за 2015 година.

Со оглед дека наведената политичката партија ги исполнила условите за запирање на забраната за исплата на средствата на политичките партии за редовно годишно финансирање од Буџетот на Република Македонија, па согласно член 27-б став 3 од Законот за финансирање на политичките партии („Службен весник на РМ“ бр. 76/04, 86/08, 161/08, 96/09, 148/11, 142/12 и 23/13), се одлучи како во диспозитивот на оваа одлука.

ПРАВНА ПОУКА: Против оваа одлука политичките партии можат да поведат управен спор пред Управниот суд во рок од 30 дена од денот на објавување на истата во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11-2434/4
19 септември 2016 година
Скопје

Министер за правда,
Валдет Цафери, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

4488.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на член 110 од Уставот на Република Македонија, член 28 алинеја 1 и член 71 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 70/1992), на седницата одржана на 29 јуни 2016 година и 28 септември 2016 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ОТФРЛА иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста и законитоста на:

- Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 08-208/2 од 23.02.2016 година, донесена од Советот на Општина Бутел, објавена во „Службен гласник на Општина Бутел“ број 2 од 23 февруари 2016 година и

- Решението за објавување на Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 09-251 од 23.02.2016 година, донесено од градоначалникот на Општина Бутел.

2. Движењето за Реформи - Албанска Демократска партија од Тетово, до Уставниот суд на Република Македонија, поднесе иницијатива за поведување на постапка за оценување на уставноста и на законитоста на актите, означени во точката 1 од ова решение.

Според наводите од подносителот на иницијативата, со донесената одлука се повредувале член 8 став 1 алинеја 8, член 19 став 3, член 50 ставови 1, 2 и 3, член 51 став 1, член 54 став 3 и член 114 став 5 од Уставот на Република Македонија и законите, бидејќи на улици и крстосници или на други јавни места не смеело да се подигнуваат урбана опрема-Крст или други верски симболи. Тоа претставувало кршење на темелната вредност на уставниот поредок на Република Македонија-хуманизмот, социјалната правда и солидарноста од член 8 став 1 алинеја 8 на Уставот, се вршело разгорување на национална, расна или верска омраза или нетрпеливост во државата со што се повредувал член 20 став 3 од Уставот, се повредувал членот 19 став 3 од Уставот бидејќи сите верски религиозни групи биле одвоени од државата и се еднакви пред законот. Повреден бил и член 20 од Уставот, а исто така и основните слободи и права од член 50 ставови 1, 2 и 3 од Уставот, член 51 став 1 и член 54 став 3 од Уставот според кој ограничувањето на слободите и правата не може да биде дискриминаторско по основ на пол, раса, боја на кожа, јазик, вера, национално или социјално потекло, имотна или општествена положба. Воедно подносителот на иницијативата како партија смета дека се повредувал и Амандманот XVI со кој е заменет ставот 5 на членот 114 од Уставот на Република Македонија, бидејќи било повредено правото на Бадентер во моментот кога била донесена одлуката од страна на Советот на Општина Бутел.

3. Судот, на седницата утврди дека со иницијативата се оспорува Одлука за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 08-208/2 од 23.2.2016 година, донесена од Советот на Општина Бутел, објавена во „Службен гласник на Општина Бутел“ број 2 од 23 февруари 2016 година и Решение за објавување на Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 09-251 од 23.02.2016 година, донесено од градоначалникот на Општина Бутел.

4. Според член 110 алинеја 2 од Уставот на Република Македонија, Уставниот суд на Република Македонија одлучува за согласноста на другите прописи и на колективните договори со Уставот и со законите.

Согласно членот 28 алинеја 1 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија, Уставниот суд ќе ја отфрли иницијативата ако не е надлежен да одлучува за барањето.

До Уставниот суд, подносителот достави иницијатива во која наведува дека со Одлуката за давање на согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, донесена од Советот на Општина Бутел и Решението од градоначалникот на Општината за објавување на Одлуката, се повредувале повеќе одредби на Уставот на Република Македонија и законите.

Од страна на Уставниот суд, со допис Р.бр.18/16 од 22.3.2016 година, беше побарано прецизирање на актот кој се оспорува со иницијативата во даден рок.

Подносителот достави поднесок во кој наведува дека до овој суд е доставена иницијатива за оценување на уставноста и законитоста на одлука на Општина Бутел за поставување урбана опрема-Крст, односно дека во прилог го доставува оспореното решение за објавување на Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 09-251 од 23.2.2016 година, донесено од градоначалникот на Општина Бутел. Наведува и дека покрај наведеното решение го доставува Записникот од одржаната седница на која е донесена и Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 08-208/2 од 23.2.2016 година, донесена од Советот на Општина Бутел, објавена во „Службен гласник на Општина Бутел“ број 2 од 23 февруари 2016 година.

Од поднесокот, не произлегува јасна прецизност по однос актот кој се оспорува со иницијативата, односно како оспорен акт со поднесокот се наведува Решението од градоначалникот за објавување на Одлуката, но бидејќи со иницијативата и поднесокот, подносителот се повикува и на Одлуката, Судот како оспорени со иницијативата ги имаше во предвид двата акта погоре наведени.

Во оспорената одлука се наведува дека врз основа на членот 36 став 1 точка 15 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ број 5/2002), член 80 од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ броевите 130/2009, 124/2010, 18/2011, 36/2011, 49/2011, 54/2011, 13/2012, 144/2012, 25/2013, 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2014, 28/2014, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015 и 226/2015), член 42 од Статутот на Општина Бутел („Службен гласник на Општина Бутел“ број 3/14-пречистен текст и број 11/14) и барањето број 08-227 од 18.2.2016 година, поднесено од Светскиот македонски конгрес, Советот на Општина Бутел на 39-та седница одржана на 23.2.2016 година, донесува Одлука за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел.

Со член 1 од оспорената одлука, се наведува дека со оваа Одлука се дава согласност за поставување на урбана опрема - Крст на подрачјето на Општина Бутел, на микролокацијата на вкрстување на улица “Боца Иванова” и улица “Александар Урдаревски”, врз основа на барање на Светскиот македонски конгрес.

Со член 2 од оспорената одлука се наведува дека изработката на проектната документација, како и трошоците за поставување и изведување на опремата од членот 1 на оваа одлука, ќе се обезбедат од страна на подносителот на барањето.

Во член 3 од Одлуката, се наведува дека оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во („Службен гласник на Општина Бутел”).

Одлуката е со број 08-208/2 од 23.2.2016 година.

Во оспореното решение се наведува дека врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ број 5/2002), градоначалникот на Општина Бутел, донел Решение за објавување на Одлука за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел.

Со член 1 од оспореното решение, се наведува дека се објавува Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, донесена на 39-тата седница на Советот на Општина Бутел, одржана на 23.2.2016 година, а во член 2 од Решението, се наведува дека истото влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен гласник на Општина Бутел”.

Решението е со број 09-251 од 23.2.2016 година.

Од содржината на оспорената одлука, произлегува дека во конкретниот случај станува збор за поединечен правен акт со која на конкретен субјект-Светскиот македонски конгрес се дава согласност за поставување на урбана опрема на локација во Општина Бутел, врз основа на претходно барање на субјектот, односно дека трошоците за поставување и изведување на опремата, ќе бидат на товар на подносителот на барањето, а од содржината на оспореното решение произлегува дека станува збор за технички акт-објавување на оспорената одлука во „Службен гласник на Општина Бутел”.

5. Имајќи ја предвид содржината на актите кои се оспоруваат со иницијативата, наспрема утврдените надлежности на Уставниот суд, во кои спаѓа и оценка на општи прописи кои содржат општи норми на однесување, односно кои уредуваат односи на субјектите во правото на општ начин и кои утврдуваат права и обврски на неопределен број на субјекти во правото, а во конкретниот случај оспорените акти не ги содржат правните елементи кои го определуваат прописот како подобен за уставно-судска оценка, Судот оцени дека настанени се условите од членот 28 алинеја 1 од Деловникот на Уставниот суд за отфрлање на иницијативата поради ненадлежност.

6. Поради изнесеното, Судот, одлучи како во точката 1 од ова решение.

7. Ова решение Судот го донесе со мнозинство гласови во состав од претседателот на Судот, Елена Гошева и судиите: д-р Наташа Габер-Дамјановска, Исмаил Дарлишта, Никола Ивановски, Јован Јосифовски, Вангелина Маркудова, Сали Мурати, д-р Гзиме Старова и Владимир Стојаноски.

У.бр. 72/2016
29 јуни 2016 година и
28 септември 2016 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија
Елена Гошева, с.р.

4489.

Врз основа на член 25 став 6 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992), по нашето гласање против Решението У.бр.72/2016 донесено на 28.9.2016 година за отфрлање на иницијативата за оценување на уставноста и законитоста на Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 08-208/2 од 23.2.2016 година, донесена од Советот на Општина Бутел, објавена во „Службен гласник на Општина Бутел“ број 2 од 23 февруари 2016 година и Решението за објавување на Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 09-251 од 23.2.2016 година, донесено од градоначалникот на Општина Бутел, го издвојуваме и писмено го образложуваме следното

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ

Со означеното Решение, Уставниот суд со мнозинство гласови одлучи да ја отфрли иницијативата за оценка на уставноста и законитоста на Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 08-208/2 од 23.2.2016 година, донесена од Советот на Општина Бутел, објавена во „Службен гласник на Општина Бутел“ број 2 од 23 февруари 2016 година и Решението за објавување на Одлуката за давање согласност за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Бутел, број 09-251 од 23.2.2016 година, донесено од градоначалникот на Општина Бутел. Притоа, имајќи ја предвид содржината на актите кои се оспоруваат, единствен аргумент на мнозинството во Уставниот суд е повикувањето на судските утврдени надлежности, во смисол на тоа дека Судот оценува општи прописи кои содржат општи норми на однесување, односно кои уредуваат односи на субјектите во правото на општ начин и кои утврдуваат права и обврски на неопределен број на субјекти во правото, а бидејќи во конкретниот случај оспорените акти не ги содржат тие правни елементи се смета дека се настапени условите од членот 28 алинеја 1 од Деловникот на Уставниот суд за отфрлање на иницијативата поради ненадлежност.

Нашето спротивно мислење по однос на оспорените правни акти го темелиме на ставот дека Уставниот суд мора доследно, непристрасно и објективно да ја гради својата позиција по однос на заштитата на уставноста и законитоста, особено кога е во прашање еднаквоста и заштитата при третманот на идентитетските карактеристики на сите заедници кои живеат во Република Македонија. Сметаме дека тие уставни и законски принципи треба да се почитуваат при донесување на секој акт, вклучително и оспорените.

Во склад со горенаведениот став, сметаме дека оспорените Одлука и Решение се во спротивност со член 8 став 1 алинеја 3, 9 и 10 (темелни вредности на уставниот поредок како владеење на правото, локалната самоуправа, уредувањето и хуманизацијата на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и на природата) и член 51 (законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон, како и секој е должен да ги почитува Уставот и законите), член 69 односно Амандман X и член 115 став 1 по однос на посебното - Баденерово мнозинство како уставна категорија од Уставот на Република Македонија. Исто така, сметаме дека постои повреда на начелото на законитост по однос на одред-

бите од Законот за локална самоуправа член 36, 41 став 3 и член 55 („Службен весник на РМ“ бр. 05/02), Закон за градот Скопје член 10 став 1 точка 1 алинеја 5, член 15 став 1 точка 1 алинеја 5, („Сл.весник на РМ“ бр.55/04), Законот за градење член 2 став 1 точка 4, член 79, член 80 и 81 став 1 („Сл.весник на РМ“ бр.130/09). Истовремено, во согласност со горенаведените членови, би требале да се имаат предвид и соодветните одредби во следните нормативни акти: Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл.весник на РМ“ бр.51/05; 137/07 и 91/09), Закон за градежно земјиште („Сл.весник на РМ“ бр.82/08), Закон за комунални дејности („Сл.весник на РМ“ бр.45/97, 23/99, 45/02, 16/04, 5/09), Правилникот за формата и содржината на одобрението за поставување на времен објект и урбана опрема и начинот на неговото издавање („Сл.весник на РМ“ бр.123/2008), и Упатство за начинот на изготвување на годишната програма за поставување на времени објекти и микролокациски услови („Сл.весник на РМ“ бр.36/2010) и формата и содржината на одобрението за поставување на времени објекти, како и одобрението за поставување на урбана опрема донесено од Министерството за транспорт и врски.

Сметаме дека како спорни правни прашања во овој предмет требаше да се постават следните: Дали верските симболи односно крстот можат да се третираат како урбана опрема? Дали употребата на крстот како верско обележје треба да биде предмет на одлука со примена на Баденеровото мнозинство со оглед на етничкиот, верскиот и советнички состав на општина Бутел? Дали постои повреда на Амандманот VII кој децидно ги промовира сите вери во Република Македонија како еднакви и одвоени од државата? Која постапка при донесување на оспорените правни акти би требала да се применува, дали со примена на посебно - Баденерово мнозинство или онаа која вообичаено се однесува на урбана опрема? Дали при примена на било која од обеите наведени постапки се испочитувани Уставот и законите?

По однос на приложената судска пракса во рефератот и правните прашања кои требаше да се постават во истиот, сметаме дека Уставниот суд мораше мериторно да навлезе во решавањето на овој предмет и да ги земе предвид следните свои одлуки и решенија: Решение У.бр.97/2012 во кое не се поведе постапка за оценување на законитоста на Одлуката за определување и промена на имиња на улици, мостови и други инфраструктурни објекти на подрачјето на Град Скопје, број 07-2555/1 донесена од Советот на Град Скопје („Службен гласник на Град Скопје“ бр.8), во кој предмет Судот и покрај тоа што во прашање беа промени на имиња на збирно дадени конкретни улици и мостови, тој мериторно го разгледувал предметот по однос на постапката за определување на нивните имиња; Одлука У. Бр. 145/2012 со која е укината Одлуката за утврдување на Листата за определување имиња на улици, плоштади, мостови и други инфраструктурни објекти во општина Гостивар, од причина што таа не била во согласност со член 41 став 3 од Законот за локалната самоуправа, бидејќи била донесена без да има мнозинство гласови од присутните членови на Советот кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинско население во општината; Одлука У.бр.184/2007 со која е укината Одлуката за утврдување на зони на зелен појас и определување простор за изградба на рекреативни површини, број 07-4070/7 од 28 јули 2006 година, донесена од Советот на општина Струга („Службен гласник на општи-

на Струга“ бр. 7/2006) бидејќи не била спороведена посебната законски пропишана постапка за донесување, односно изменување на генералниот урбанистички план; и укинувачките одлуки У.бр. 140/2007, У.бр. 40/2006 и У.бр. 6/2006 кои се однесуваат на општините Центар, Аеродром, Кисела Вода и Горче Петров наспроти уставната поставеност на Градот Скопје, како посебна единица на локалната самоуправа со утврдени надлежности согласно закон според кои при планирање и уредување на просторот, градот Скопје утврдува стандарди и дава согласност за поставување на временни објекти, мебел и урбана опрема на подрачјето на Градот Скопје. Став на Судот во овие три одлуки е дека утврдувањето на унифицирани стандарди е законска надлежност на Градот Скопје која цели кон обезбедување на единствена примена на исти стандарди од страна на единиците на локалната самоуправа кои го сочинуваат градот Скопје.

Првиот генерален аспект при барањето одговор на поставените правни прашања мора да ги има предвид следните уставни и законски одредби:

Согласно член 115 став 1 од Уставот, кој е заменет со точката 1 на Амандман XVII, во единиците на локалната самоуправа, граѓаните непосредно и преку претставници учествуваат во одлучувањето за прашања од локално значење, а особено во областите на јавните служби, урбанизмот и руралното планирање, заштитата на околината, локалниот економски развој, локалното финансирање, комуналните дејности, културата, спортот, социјалната и детската заштита, предучилишното воспитување, образованието, здравствената заштита и во други области утврдени со закон.

Според член 41 став 3 од Законот за локалната самоуправа (Службен весник на Република Македонија бр.5 од 29 Јануари 2002 година) “Прописите кои се однесуваат на културата, употребата на јазиците и писмата на кои зборуваат помалку од 20% од граѓаните во општината, утврдувањето и употребата на грбот и знамето на општината, се усвојуваат со мнозинство гласови од присутните членови на советот, при што мора да има мнозинство гласови од присутните членови на советот кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинско население во општината.”

Исто така, членот 55 од Законот за локална самоуправа предвидува дека “Во општината во која најмалку 20% од вкупниот број на жители на општината утврден на последниот извршен попис на населението се припадници на одредена заедница се формира комисија за односи меѓу заедниците (став 1). Комисијата од ставот 1 на овој член ја сочинуваат подеднаков број претставници од секоја заедница застапена во општината (став 2). Комисијата ги разгледува прашањата кои се однесуваат на односите меѓу заедниците застапени во општината и дава мислења и предлози за начините за нивно решавање. (став 4) Советот на општината е должен да ги разгледа мислењата и предлозите од ставот 4 на овој член и да одлучи во врска со нив. (став 5). По однос на овој член напоменуваме дека Советот на општина Бутел се состои од 19 советници од кои 6 се припадници на помалите заедници, а општината во својот состав има 8 комисии меѓу кои и комисија за односи меѓу заедниците. Наведените податоци упатуваат на хетерогениот состав на населението во општина Бутел, а со тоа и на обврската општината прашања од ваква природа да бидат предложени, донесени и применувани по принцип на Бадентеровото мнозинство.

Крстот како верски симбол е несомнено најпознатиот универзален симбол и визуелен идентификатор на христијанството низ историјата на човештвото кој е многу експлицитен и јасен во својата симболика. Тој е нераскинливо врзан со идентитетот на граѓанинот од христијанска вероисповед во чија поширока смисла е инкорпориран и неговиот културен идентитет. Крстот за граѓаните од христијанска вероисповед претставува основно религиозно обележје и е сеприсутен во практикувањето на христијанската вера. Истоветен став има и Европскиот суд за човекови права кој во своите одлуки наведува дека крстот е “пред се верски симбол”. Јавната употреба на овој симбол не dvojбено наведува на симболика која има верски контекст. Имајќи ја предвид ваквата општа и јавна перцепција, произлегува дека по ниту еден основ крстот не може да се нарекува, поистоветува или банализира во неговиот третман како урбана опрема. Треба да се напомене и дека спорниот објект е планиран во импозантни димензии (триесет и три метри височина) а самиот контекст и чин на одбележување на неговото поставување ја надминува разумната и вообичаена постапка на поставување урбана опрема. Крајно, имајќи ја предвид природата на уредуваното прашање со оспорените акти наспроти наведените аргументи, сметаме дека е направена суштинска повреда на уставните принципи и на законските одредби кои предвидуваат обврска за примена на посебното (Бадентерово) мнозинство, а кое во овој случај е избегнато.

Вториот генерален аспект при барањето одговор на поставените правни прашања се однесува на законитоста на оспорените акти по однос на поставувањето урбана опрема, како што се тврди од доносителот на оспорените акти, за што Судот мораше да анализира дали се доследно исполнети следните одредби:

Член 36 од Законот за локална самоуправа ја уредува надлежноста на општинскиот совет, а член 62 наведува дека “Во вршењето на работите од својата надлежност советот донесува прописи, и тоа: статут, програми, планови, одлуки и други прописи утврдени со закон. (став 1) Прописите се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на советот, доколку поинаку не е определено со овој или друг закон. (став 2)“.

Според Законот за градот Скопје член 10 став 1 точка 1 алинеја 5 („Сл.весник на РМ“ бр.55/04) во наброените надлежности, односно работи од јавен интерес од локално значење на градот Скопје меѓу другите се и “утврдување стандарди и давање согласност за поставување временни објекти, мебел и урбана опрема на подрачјето на градот Скопје“. Член 15 став 1 точка 1 алинеја 5 од истиот закон уредува дека општините во Градот Скопје издаваат одобренија за поставување временни објекти, мебел и урбана опрема. Точка 10 на истиот член 15 го регулира надзорот над вршењето на работите од надлежност на општината од страна на Градот Скопје и тоа по однос на погоре наведените работи од точка 1 алинеја 5 кои се вршат во согласност со утврдени стандарди, а по претходно добиена согласност од градот Скопје. Од наведеното, произлегува дека секоја општина носи општинска програма за урбана опрема која подлежи на согласност на Градот, а издавањето на конкретни одобренија за поставување на временни објекти, мебел и урбана опрема е во надлежност на единиците на локалната самоуправа на чие подрачје се врши дејноста.

Член 2 став 1 точка 4 од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/09) конкретно дефинира што претставува односно што се смета за урбана опрема, наведувајќи дека “Урбана опрема претставува опрема која се поставува на градежно изградено земјиште. Под урбана опрема, во смисол на овој закон се смета опрема за продажба на билети за јавен превоз, весници, сувенири, цвеќиња,

сладолед, телефонски говорници, автобуски постојки, типски објекти за обезбедување кои се во функција на дипломатско-конзуларните претставништва, на објекти на органите на државната управа и на резиденцијалните објекти, јавни санитарни јазли, тераси со или без настрешници, платформи за јавни манифестации на копно и на водна површина, покриени и непокриени со шанкови, самостоечки рекламни паноа, детски игралишта, фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци“. Видно од содржината на овој член и од самиот опис на тоа што претставува урбана опрема, евидентно е дека објектот на кого се однесуваат оспорените акти не соодветствува на овие законски уредени карактеристики.

Според член 79 на овој закон општините, општините во градот Скопје и градот Скопје донесуваат годишна програма за поставување на времени објекти со која се утврдува просторот на кој можат да се постават времени објекти, кој треба да е градежно незигранено земјиште, сопственост на Република Македонија, со изградена инфраструктура и за кој е донесена урбанистичко планска документација (став 1). Програмата се донесува од страна на советот на општината по добиена согласност од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот. Програмата се состои од графички и текстуален дел. Текстуалниот дел содржи податоци за просторот за поставување на времениот објект, површината и висината на времениот објект и за видот на дејноста која ќе се извршува. Графичкиот дел се состои од приказ на постоечката и планираната состојба. (став 2) Времените објекти се поставуваат по добиено одобрение за поставување на времен објект, кое го издава градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје на лицата кои склучиле договор за краткотраен закуп за предметното земјиште. (став 5) Со барањето за поставување на времен објект се поднесува: договор за краткотраен закуп на градежното земјиште склучен согласно со закон; имотен лист за предметното земјиште и идеен проект за поставување на времен објект изработен согласно со микролокациските услови (став 6).

Член 80 од истиот Закон уредува дека урбаната опрема се поставува на јавни површини кои претставуваат градежно изградено и уредено земјиште без притоа да се наруши основната намена и безбедноста на сообраќајот. Потребата за поставување на урбана опрема ја утврдува советот на општината, советите на општините во Градот Скопје и Советот на Градот Скопје (став 1). Урбана опрема се поставува по добиено одобрение за поставување на урбана опрема, кое го издава градоначалникот на општината, градоначалниците на општините во градот Скопје и градоначалникот на градот Скопје (став 2). Исто така, член 81 уредува дека со одобрението за поставување на времен објект и одобрението за поставување на урбана опрема се утврдуваат условите, начинот и рокот за поставување и отстранување на времениот објект, односно урбана опрема (став 1). Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот донесува Упатство за начинот на изготвување на годишната програма за поставување времени објекти и микролокациски услови и ја пропишува формата и содржината на одобрението за поставување на времени објекти и одобрението за поставување урбана опрема (став 2). Надлежните органи (општините, општините во градот Скопје и градот Скопје) според член 79 став 1 на овој закон се должни да водат регистар на издадени одобренија за поставување на времени објекти и урбана опрема (став 3).

Упатството за начинот на изготвување на годишната програма за поставување на времени објекти („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/2010) наведува што треба да содржи Програмата, вклучително графичкиот и другиот дел, што треба да содржи планираната состојба, кои градежни материјали треба да се применат при поставување времени објекти, кои димензии и висина на венец времените објекти би требале да имаат и сл. (точки 5, 10, 13, 16, 17 и 18). Според тоа, поставувањето на урбаната опрема се врши на начин што истите не смеат на никаков начин да бидат трајно прицврстени за подлогата, а нивното поставување и отстранување треба да се одвива на брз и лесен начин и без оштетување на подлогата. При поставување на урбана опрема не смеат да се поставуваат бариери во просторот кои можат да го попречат безбедното движење на пешаците или да го оневозможат движењето на лица со хендикеп. Исто така, при поставување на урбана опрема не смеат да се преземаат градежни зафати, а особено не зафати со кои се менуваат материјалот и нивелата на целата површина.

Со оглед на уставната и законска поставеност на градот Скопје како посебна единица на локалната самоуправа чија организација и надлежности се уредува со закон, произлегува дека градот Скопје при планирање и уредување на просторот утврдува стандарди и дава согласност за поставување на времени објекти, мебел и урбана опрема на неговото подрачје. Утврдувањето на стандардите од страна на градот Скопје е со цел обезбедување на единствена примена на исти стандарди од страна на единиците на локалната самоуправа кои го сочинуваат градот Скопје, а за издавањето на одобрението за поставување на времени објекти одлучува единицата на локалната самоуправа на чие подрачје се врши дејноста. Обемната наведена регулатива укажува дека потребно е остварување на уредна постапка за поставување на урбана опрема и тоа преку утврдување на потреба за неа и нејзино предвидување во Програмата и во согласност со целокупната норматива по однос на стандардите (видовите, локалитетите на кои се поставуваат, начинот и условите за нивно поставување, дислоцирање и отстранување).

Имајќи ги предвид единствено презентираниите документи во предметот доставени до Судот од страна на општина Бутел, не се доби соодветен доказ дека предметот на оспорување ја има помината целата законски утврдена постапка за да биде третиран како урбана опрема, и покрај таквото тврдење на општината.

Претходно наведената уставна и законска рамка како и фактичката состојба прикажана и документирана во рефератот, наведува на заклучок дека оспорените Одлука и Решение не се во согласност особено со член 8 став 1 алинеја 3, 9 и 10, член 51 и член 115 став 1 од Уставот на Република Македонија, како и со Законот за локална самоуправа член 36, 41 став 3 и член 55 („Службен весник на РМ“ бр. 05/02), Закон за градот Скопје член 10 став 1 точка 1 алинеја 5, член 15 став 1 точка 1 алинеја 5, („Сл.весник на РМ“ бр.55/04), и Законот за градење член 2 став 1 точка 4, член 79, член 80 и 81 став 1 („Сл.весник на РМ“ бр.130/09) заради што оспорените акти требаше да се укинат.

Судија на Уставниот суд
д-р **Наташа Габер-Дамјановска**, с.р.

Судија на Уставниот суд
Исмаил Дарлишта, с.р.

Судија на Уставниот суд
Сали Мурати, с.р.

Судија на Уставниот суд
д-р **Гзиме Старова**, с.р.

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА**4490.**

Врз основа на член 31 став (2) точка 1 а во врска со членовите 18 став (3), 33 став (1), 34 став (1) и (4) и 35 став (1) и (2) од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“, бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 136/16 и 142/16), Државната изборна комисија на седницата одржана на 2.11.2016 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКИТЕ ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ОПШТИНСКИТЕ ИЗБОРНИ КОМИСИИ**

I. Во одлуките за формирање на општинските изборни комисији, број 08-1304/1 од 28.04.2016 година, објавени во „Службен весник на Република Македонија“, број 84 од 30 април 2016 година, број 08-1304/3, 6.5.2016 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 89 од 9.5.2016 година, број 08-1304/5 од 10.5.2016 година и број 08-2788/1 од 28.10.2016 година, Државната изборна комисија решавајќи по поднесените барања за неприфаќање за извршување на должноста претседател, заменик претседател, член или заменик член во општинските изборни комисији поради здравствени или семејни причини, ги изврши следните измени и дополнувања:

1. Во составот на Општинската изборна комисија КАРПОШ, членот РЕНАТА МАТЕСКА вработена во Влада на Република Македонија **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов член се избира ЕЛЕНА ГОТОВСКА, вработена во Влада на Република Македонија.

2. Во составот на Општинската изборна комисија ЦЕНТАР ЖУПА, заменик претседателот ДИАЗ ТАЙРОВСКИ, вработен во Агенција за храна и ветеринарство **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов заменик претседател се избира ВАСИЛ ЦИКОВСКИ вработен во Министерство за труд и социјална политика.

3. Во составот на Општинската изборна комисија ПРОБИШТИП, членот РАНКО ДАВИТКОВ, вработен во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов член се избира МАРЈАН МИТЕВСКИ, вработен во Министерство за финансии.

4. Во составот на Општинската изборна комисија СТУДЕНИЧАНИ, членот САЊА ДИМИТРИЕВСКА, вработена во Влада на Република Македонија **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов член се избира ДРАГАНА ЧЕРЕПНАЛКОВСКА вработена во Министерство за животна средина, просторно планирање и води.

5. Во составот на Општинската изборна комисија ЧАИР, претседателот БУШРА ЕТЕМИ, вработена во Секретаријат за спроведување на рамковен договор **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов претседател се избира ЛАВДИЈЕ ЛЕЦАЈ вработена во Влада на Република Македонија.

6. Во составот на Општинската изборна комисија ДЕБАР, членот ЗЕКИЈЕ АЦИРЕЦА вработена во Секретаријат за спроведување на рамковен договор **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов член се избира ШКУРТЕ КАДРИ вработена во Секретаријат за спроведување на рамковен договор.

7. Во составот на Општинската изборна комисија САРАЈ, членот НУРТЕНЕ МЕМЕТИ вработена во Министерство за информатичко општество и администрација **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов член се избира МИЗИЈЕН БАЈРАМИ вработена во Министерство за здравство.

8. Во составот на Општинската изборна комисија ЦЕНТАР, заменик членот, ВИКТОРИЈА АВРАМОВСКА-МАДИК вработена во Претседател на Република Македонија **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов заменик член се избира РУЖИЦА АНГЕЛОВСКА вработена во Агенција за храна и ветеринарство.

9. Во составот на Општинската изборна комисија ГОСТИВАР, членот БУРИМ ЕМРУЛИ вработен во Секретаријат за спроведување на рамковен договор **СЕ РАЗРЕШУВА**.

За нов член се избира БАШКИМ ХАСАНИ вработен во Општина Гостивар.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“, и на интернет страницата на Државна изборна комисија.

ПРАВНА ПОУКА: Против оваа одлука, согласно член 18 став 3 од Изборниот законик, лицето избрано за член на општинска изборна комисија може да поднесе барање за изземање до Државна изборна комисија, во рок од 48 часа од денот на нејзино објавување во „Службен весник на Република Македонија“.

Доставување на барање за изземање по пошта не е дозволено.

Бр. 08-2788/3
3 ноември 2016 година
Скопје

Државна изборна комисија
Претседател,
Александар Чичаковски, с.р.

**КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА****4491.**

Врз основа на член 101 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр.95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010, 135/2011, 13/2013, 188/2013, 43/2014, 15/2015, 154/2015, 192/2015 и 23/2016) постапувајќи по Барањето бр.УП1 08-76 од 16.09.2016 година од страна на Фершпед Брокер АД Скопје за давање согласност за именување на лицето Лидија Трајковиќ за директор на брокерската кука Фершпед Брокер АД Скопје, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на ден 28.10.2016 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

1. Се дава согласност за именување на Лидија Трајковиќ за директор на брокерската кука Фершпед Брокер АД Скопје.

2. Согласноста за именување на Лидија Трајковиќ за директор на брокерската кука Фершпед Брокер АД Скопје се дава до 2.9.2022 година, согласно Одлуката бр.02-01/68-1 од 2.9.2016 година на Собрание на акционери и Одлуката бр.02-01/80-2 од 2.9.2016 година на Одбор на директори на брокерската кука Фершпед Брокер АД Скопје.

3. Ова Решение престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение со денот на разрешување на Лидија Трајковиќ од функцијата директор на брокерската кука Фершпед Брокер АД Скопје, со денот на одземање на согласноста за именување на директор од страна на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија и во други случаи утврдени со закон.

4. Ова решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. УП1 08-76
28 октомври 2016 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
м-р **Елизабета Чингаровска, с.р.**

4492.

Врз основа на член 101 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр.95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010, 135/2011, 13/2013, 188/2013, 43/2014, 15/2015, 154/2015, 192/2015 и 23/2016) постапувајќи по Барањето бр.УП1 08-77 од 19.09.2016 година од страна на Стопанска Банка АД Скопје за давање согласност за именување на лицето Катерина Илиќ Нонкуловска за директор на Дирекцијата за работа со хартии од вредност и брокерско-посреднички услуги на Стопанска Банка АД Скопје, Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на ден 28.10.2016 година донесе

Р Е Ш Е Н И Е

1. Се дава согласност за именување на Катерина Илиќ Нонкуловска за директор на Дирекцијата за работа со хартии од вредност и брокерско-посреднички услуги на Стопанска Банка АД Скопје.

2. **Согласноста за именување на Катерина Илиќ Нонкуловска за директор на Дирекцијата за работа со хартии од вредност и брокерско-посреднички услуги на Стопанска Банка АД Скопје се дава до 15.09.2019 година согласно Одлуката на Управен одбор на Стопанска Банка АД Скопје за именување на директор на Дирекцијата за работа со хартии од вредност и брокерско-посреднички услуги бр.01-819 од 19.9.2016 година.**

3. Ова Решение престанува да важи и пред истекот на рокот утврден во точка 2 на ова Решение со денот на разрешување на Катерина Илиќ Нонкуловска од функцијата директор на Дирекцијата за работа со хартии од вредност и брокерско-посреднички услуги на Стопанска Банка АД Скопје, со денот на одземање на согласноста за именување на директор од страна на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија и во други случаи утврдени со закон.

4. Ова решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. УП1 08-77
28 октомври 2016 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
м-р **Елизабета Чингаровска**, с.р.

РЕГУЛАТОРНАТА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

4493.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија врз основа на член 22, став 1, алинеја 3 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр.16/11, 136/11, 79/13, 164/13, 41/14, 151/14, 33/15, 192/15, 215/15, 6/16, 53/16 и 189/16) на седницата одржана на 4.11.2016 година, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА НАЧИН И УСЛОВИ ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ТАРИ-
ФИ ЗА ПРЕНОС, УПРАВУВАЊЕ СО СИСТЕМОТ ЗА
ПРЕНОС И ДИСТРИБУЦИЈА НА ПРИРОДЕН ГАС

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се уредува начинот и условите за формирање, одобрување и контрола на тарифите (во понатамошниот текст: регулирање на тарифи) со кои се остварува регулираниот максимален приход за вршење на регулираните дејности од областа на природен гас.

Одредбите на овој Правилник се однесуваат на претпријатијата кои имаат обврска да обезбедат јавна услуга за пренос, управување со системот за пренос на природен гас и дистрибуција на природен гас (во понатамошниот текст: регулирани дејности).

Под регулирани дејности од областа на природен гас во смисла на став 2 од овој член се подразбираат:

- пренос на природен гас,
- управување со системот за пренос на природен гас и
- дистрибуција на природен гас.

Претпријатијата кои ги вршат регулираните дејности од став 3 на овој член, се должни да ги формираат тарифите согласно соодветната методологија утврдена со овој Правилник.

Член 2

Цели

Регулирањето на тарифите, согласно начинот и постапката утврдени со овој Правилник има цел да обезбеди:

- создавање на стабилни и предвидливи услови за работење на регулираните претпријатија при вршење на регулираните дејности од член 1 на овој Правилник;
- заштита од злоупотреба на доминантна и моно полска положба на претпријатијата кои вршат регулирани дејности;
- урамнотежување на меѓусебните интереси на претпријатијата кои вршат регулирани дејности од член 1 од овој Правилник и на корисниците на регулираните дејности;
- поттикнување на ефикасното работење на регулираните претпријатија;
- создавање услови за развој и одржување на постојните и изградба на нови капацитети за пренос и дистрибуција со природен гас;
- обезбедување на сигурно, континуирано и безбедно снабдување со природен гас;
- надоместување на оправданите трошоци коишто регулираните претпријатија ги имаат во вршењето на регулираната дејност, како и разумен принос на капиталот;

- подобрување на квалитетот на услугите кои ги даваат претпријатијата;

- недискриминаторен третман на регулираните претпријатија и примена на објективни критериуми и транспарентни методи и постапки за регулирање на цените на природниот гас и

- заштита и унапредување на животната средина во вршењето на регулираните дејности.

Член 3

При регулирањето на тарифите на дејностите од член 1, став 3 на овој Правилник, се користи методологија на поттикнувачка регулатива за определен регулиран период, со примена на методологиите содржани во прилог 1, 2 и 3 од овој Правилник.

Примената на методологиите од прилозите 1, 2 и 3 на регулираното претпријатие му обезбедува приход за покривање на оправданите трошоци и соодветен принос на капиталот во регулираниот период определен согласно членот 4 од овој Правилник.

Член 4

Регулиран период и времетраење на регулиран период

Под регулиран период се подразбира период од една или повеќе календарски години за кој што на регулираното претпријатие му се утврдуваат просечни тарифи потребни за вршење на регулираните дејности, согласно одредбите од овој Правилник.

Регулираниот период за секоја од регулираните дејности, од член 1 на овој Правилник, е пет години, започнува од 1.1.2017 година и потоа за секои пет години.

По исклучок од став 2 од овој член, регулираниот период може да биде помал од 5 години доколку барањето за утврдување на регулиран приход и цена е поднесено во текот на регулираниот период, од страна на нов носител на лиценца за вршење на регулирана дејност од член 1 од овој Правилник.

Базна година е годината која е две години пред првата година од регулираниот период.

Член 5

Сметководствени стандарди

Претпријатието кое врши регулирани дејности од член 1 став 3 од овој Правилник, своето сметководство го води во согласност со важечката законска регулатива во Република Македонија.

За целите на регулирање на тарифите, регулираното претпријатие должно е при поднесување на барање за одобрување на регулиран приход и тарифи до Регулаторната комисија за енергетика, согласно член 17, став 1 на овој Правилник, да достави податоци согласно формуларите и табелите дадени во Прилог 4, кој е составен дел на овој Правилник, односно претпријатието да изврши групирање на сметководствените позиции согласно методологијата за соодветната регулирана дејност што е составен дел на овој Правилник.

Претпријатието кое врши регулирани дејности е должно, согласно Законот за енергетика и овој Правилник, по барање на Регулаторната комисија за енергетика да доставува и други податоци и информации потребни за регулирање на цената и да овозможи увид во расположивата инвестиционо-техничката документација за проекти од областа на регулираната дејност.

Член 6

Претпријатието кое врши две или повеќе регулирани дејности или покрај регулираната дејност врши и некоја друга дејност која во смисла на овој Правилник не се смета за регулирана дејност, должно е во своите интерни пресметки да води одвоена сметководствена евиденција за секоја од дејностите која ја врши поодделно, како и да изготви консолидиран финансиски извештај согласно законските прописи во Република Македонија.

II. НАЧИН И ПРЕСМЕТКА НА РЕГУЛИРАНИ ТАРИФИ

Член 7

Начин на регулирање на тарифите

Утврдените тарифи треба да обезбедат приход за:

- покривање на оправданите оперативни трошоци и амортизацијата на средствата за вршење на соодветната регулирана дејност, направени во рамки на нормализираните трошоци при остварување на пропишан квалитет на вршење на регулираната дејност.

- обезбедување на соодветна стапка на принос на капиталот, во која се вклучени и инвестициите, со кои ќе се овозможи оспособување, одржлив развој и достапност на услугите кои што се обезбедуваат за сите потрошувачи на природен гас на подрачјето на кое се обезбедува јавната услуга.

Регулираниот приход ги вклучува и приходите кои што претпријатието ги остварува по други основи при вршење на регулираната дејност.

Член 8

Регулирани тарифи

Просечната тарифа за користење на системот за пренос на природен гас која му се определува на операторот на системот за пренос на природен гас, за секоја година од регулираниот период, претставува единечна цена добиена како количник од регулираниот приход определен за соодветната година од регулираниот период поделен со соодветната количина на пренесен природен гас во истата година.

Просечната тарифа за користење на системот за пренос на природен гас се состои од:

- дел наменет за пренос на природен гас, кој се пресметува врз основа на вкупниот регулиран приход на сите оператори на преносните мрежи и

- дел наменет за управување со системот за пренос на природен гас, кој се определува врз основа на регулираниот приход на операторот на преносниот систем, вклучувајќи ги и трошоците за одржување на средствата што не се во сопственост на операторот на системот за пренос.

Тарифата за услугата дистрибуција на природен гас, која му се определува на операторот на системот за дистрибуција на природен гас, за секоја година од регулираниот период, претставува тарифа добиена како количник од регулираниот приход определен за соодветната година од регулираниот период поделен со соодветната количина на дистрибуиран природен гас во истата година.

Цената по која операторот на системот за пренос на природен гас им фактурира на корисниците на системот за настанатите отстапувања од најавените физички трансакции, се пресметува во согласност со Методологијата за пресметка на надоместок за услугите за урамнотежување.

1. Пренос на природен гас

Член 9

Регулираниот приход на операторот на преносната мрежа за услугата пренос на природен гас, треба да ги покрие оправданите трошоци за пренос, како и да обезбеди соодветен принос на капиталот, а се определува на начин и постапка со примена на методологијата и критериумите дадени во Прилог 1 кој што е составен дел на овој Правилник.

Надоместокот наменет за пренос на природен гас, од член 8, став 1, алинеја 1, се определува врз основа на вкупните потребни приходи на сите оператори на преносните мрежи определени врз основа на став 1 на овој член.

2. Управување со системот за пренос на природен гас

Член 10

Регулираната тарифа за услугата на претпријатието кое врши управување со системот за пренос на природен гас, треба да ги покрие оперативните трошоци за работење на системот за пренос на природен гас, трошоците за одржување на средствата што не се во сопственост на операторот на системот за пренос на природен гас и да обезбеди соодветен принос на капиталот, а се определува на начин и постапка со примена на методологијата и критериумите дадени во Прилог 2 кој што е составен дел на овој Правилник.

Регулираната тарифа од став 1 на овој член треба да ги покрие трошоците за:

- управување, работење и одржување на системот за пренос;
- организација на пазарот на природен гас;
- воспоставување, организирање и контрола на тргувањето со природен гас, системски услуги и прекугранично тргување;
- природен гас за покривање на загубите на системот за пренос и
- доделување на расположливите преносни капацитети и разрешување на преоптоварувањата во преносната мрежа.

Член 11

Системските услуги во системот за пренос на природен гас, од член 10 на овој Правилник се однесуваат на обврските кои што се однесуваат на:

- управување и обезбедување на пристап до системот за пренос на природен гас;
- регистрирање, урамнотежување и пресметување на отстапувањата меѓу тековната и договорената количина на природен гас за пренос;

Количините на природниот гас за покривање на дозволените технички загуби на природниот гас во преносната мрежа се признаваат до 0,5 % од вкупната влезна количина на природен гас во преносниот систем.

Цената по која ќе се пресметува трошокот за покривање на техничките загуби на природниот гас во преносната мрежа е цената по која операторот на системот за пренос го набавува природниот гас.

Член 12

Согласно тарифите за пренос и управување со системот за пренос на природен гас, одобрени од Регулаторната комисија за енергетика, операторот на систе-

мот за пренос на корисниците на системот за пренос на природен гас им фактурира надоместок за користење на системот за пренос на природен гас. Надоместокот за користење на преносниот систем се состои од дел од надоместок наменет за управување со системот за пренос на природен гас и дел од надоместок наменет за пренос на природен гас.

Надоместокот наменет за управување со системот за пренос се определува врз основа на член 10 и Прилог 2 од овој Правилник.

Приходот остварен од надоместокот за користење на преносниот систем, операторот на системот за пренос ќе го распредели соодветно на учеството во вкупниот приход на операторите на преносните мрежи, одобрени од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

3. Дистрибуција на природен гас

Член 13

Регулираната тарифа за услугата на претпријатието кое врши дистрибуција и управување со системот за дистрибуција на природен гас, треба да ги покрие трошоците за дистрибуција, трошоците за управување со системот за дистрибуција на природен гас и да обезбеди соодветен принос на капиталот, а се определува на начин и постапка утврдена со овој Правилник и со примена на методологијата дадена во Прилог 3, кој што е составен дел на овој Правилник.

Член 14

Во случај кога на системот за дистрибуција на природен гас се приклучени помалку од 100.000 корисници, правното лице кое врши енергетска дејност дистрибуција на природен гас, може да врши и дејност снабдување со природен гас и снабдување во краен случај со природен гас на потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција со природен гас.

Регулираната тарифа за услугата на претпријатието кое врши дистрибуција и управување со системот за дистрибуција на природен гас, треба да ги покрие трошоците за дистрибуција и трошоците за управување со системот за дистрибуција на природен гас, и да обезбеди соодветен принос на капиталот, а се определува на начин и постапка утврдена со овој Правилник и со примена на методологијата дадена во Прилог 3, кој што е составен дел на овој Правилник.

Член 15

Количините на природниот гас за покривање на дозволените технички загуби на природниот гас во дистрибутивната мрежа се признаваат до 0,7% од вкупната влезна количина на природен гас во дистрибутивниот систем.

Цената по која ќе се пресметува трошокот за покривање на техничките загуби на природниот гас во дистрибутивната мрежа е цената по која дистрибутерот го набавува природниот гас.

4. Распределување на регулираниот приход

Член 16

Регулираниот приход за соодветна регулирана дејност, пресметан согласно Прилог 1, 2 и 3 од овој Правилник, се распределува по тарифи кои што се определуваат за соодветната регулирана дејност преку тарифни системи.

III. НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА БАРАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАНИ ТАРИФИ**Член 17**

Регулираните претпријатија од член 1 од овој Правилник поднесуваат барање до Регулаторната комисија за енергетика за одобрување на регулиран приход и тарифи, согласно со овој Правилник (во понатамошниот текст: барање), најдоцна 60 дена пред истекот на регулираниот период.

Барањето го доставува овластеното лице на носителот на лиценцата, кон барањето, треба да бидат доставени податоци за работењето на претпријатието, а особено:

1. Решение за упис во трговскиот регистар со сите прилози, тековна состојба не постара од 6 месеци и статутот на претпријатието во оригинал или фотокопија заверена кај нотар;

2. Финансиски извештаи со сите прилози изготвени согласно законската регулатива во Република Македонија и извештај од ревизијата на финансиските извештаи, за претпријатието како правно лице, како и за секоја регулирана дејност поодделно доколку исто правно лице врши повеќе од една регулирана дејност, како и консолидирани финансиски извештаи, во согласност со закон;

3. Бруто биланс за базната година и за секоја наредна по базната година, до денот на доставување на барањето изготвен во Excel формат,

4. Финансиско-сметководствени и техничко-економски и други податоци и информации изготвени во Excel формат, согласно со Прилог 4 кој што е составен дел на овој Правилник;

5. Податоци за пренесена, дистрибуирана и испорачана количина на природен гас на тарифните потрошувачи, презентирани во соодветни табели од Прилог 4, кој што е составен дел на овој Правилник;

6. Податоци за број на потрошувачи;

7. Инвестициона програма со план за изградба на нови објекти, реконструкција и ревитализација на постојните објекти, во текот на регулираниот период, за секоја година поодделно, со опис и образложение за економската и енергетската оправданост на секоја инвестиција поодделно со што ќе се потврди подобрувањето на сигурноста во снабдувањето со природен гас и квалитетот на јавната услуга, како и податоци за степенот на реализација на инвестициите до денот на поднесување на барањето;

8. Други релевантни податоци за вршење на регулираната дејност, по барање на Регулаторната комисија за енергетика во текот на постапката, до донесувањето на Одлуката за одобрување на регулираните тарифи.

Кон барањето од став 1 на овој член претпријатието е должно да достави изјава за веродостојноста на податоците во барањето, потпишана од одговорното лице на претпријатието. Содржината на изјавата е дадена во Прилог 5 кој што е составен дел на овој Правилник.

Барањето со целокупната документација се доставува во 4 (четири) примероци во печатена форма и во електронска форма, која овозможува обработка од страна на Регулаторната комисија за енергетика.

Член 18**Постапување по барањето**

Постапката за одобрување на регулираните тарифи и цени, отпочнува со денот на приемот на барањето во архивата на Регулаторната комисија за енергетика.

Во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето, Регулаторната комисија за енергетика го разгледува и го анализира барањето и доколку утврди дека недостасуваат одредени податоци и документи, ќе донесе заклучок со кој ќе го задолжи регулираното претпријатие во определен временски рок да ги достави бараните податоци и документи. Регулаторната комисија за енергетика може пред донесување на заклучокот да го повика претпријатието на заеднички состанок за дополнителни информации и појаснувања во врска со поднесеното барање.

Доколку регулираното претпријатие во рокот определен со заклучокот од став 2 на овој член во целост не постапи по барањата за дополнување на одредени податоци и документи, Регулаторната комисија за енергетика ќе ја спроведе постапката со користење на податоците што биле поднесени или други податоци што и се на располагање.

Регулаторната комисија за енергетика ќе отпочне постапка согласно член 19 на овој Правилник, за прибирање на мислења и предлози по барањето, од заинтересираните правни и физички лица, најдоцна до истекот на 30 дена од денот на поднесување на барањето.

Член 19**Објавување на барањето**

Регулаторната комисија за енергетика го утврдува текстот на барањето, што ќе биде објавен на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика, и на трошок на регулираното претпријатие, го објавува во два дневни весника, од кои во еден кој што се објавува на македонски јазик и еден кој што се објавува на јазикот што го говорат најмалку 20% од граѓаните кои говорат службен јазик кој не е македонски.

Рокот на прибирање на мислења и предлози од заинтересираните физички и правни лица не може да биде подолг од 7 дена од денот на објавувањето.

Врз основа на податоците доставени кон барањето, како и врз основа на анализата на доставените мислења од заинтересираните физички и правни лица, Регулаторната комисија за енергетика изготвува нацрт текст на Одлуката со образложение, кој што ќе биде предмет на расправа на Подготвителната седница на Регулаторната комисија за енергетика.

Член 20**Подготвителна седница**

По изготвување на нацрт текстот на Одлуката од став 3 на член 19, Регулаторната комисија за енергетика е должна да свика подготвителна седница.

Кон поканата за присуство на подготвителната седница се доставуваат нацрт текстот на Одлуката и мислењата добиени од заинтересираните правни и физички лица.

За присуство и учество во расправата на подготвителната седница се покануваат овластени претставници на подносителот на барањето, институции и организации, како и заинтересирани претпријатија.

Член 21
Редовна седница

Регулаторната комисија за енергетика е должна најдоцна во рок од 60 дена од денот на доставувањето на барањето да одржи редовна седница на која ќе донесе одлука по барањето за регулиран приход и тарифа.

Член 22
Примена на Деловникот на Регулаторната комисија за енергетика

Одредбите од Деловникот за работа на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, соодветно се применуваат на организирањето и одржувањето на подготвителната седница и редовната седница на Регулаторната комисија за енергетика.

Член 23
Определување на регулиран приход и тарифа за пренос и дистрибуција на природен гас за секоја година од регулираниот период

Регулаторната комисија за енергетика, по поднесување на првото барање согласно член 17 од овој Правилник, ќе го определи годишниот приход по составни елементи - АBBt за секоја година од регулираниот период.

Одлуките за регулиран приход и тарифа за секоја година од регулираниот период, Регулаторната комисија за енергетика ќе ги донесе, согласно постапката утврдена во член 18, 19, 20, 21 и 22 од овој Правилник, најдоцна до 25 декември во тековната година за наредната регулирана година, при што претпријатијата се должни барањата за регулиран приход и тарифа да ги достават во архивата на Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 30 ноември во тековната година за наредната регулирана година. Кон барањето претпријатието треба да го достави следното:

- бруто биланс за тековната година, до денот на доставување на барањето;
- податоци за пренесена односно дистрибуирана количина на природен гас, презентирани во соодветни табели од Прилог 4 кој што е составен дел на овој Правилник;
- други релевантни податоци за вршење на регулираната дејност по барање на Регулаторната комисија за енергетика во текот на постапката, до донесување на Одлуката.

Член 24
Регулираните претпријатија се должни најдоцна до 10 март во тековната година до Регулаторната комисија за енергетика да достават: финансиски извештаи со сите прилози изготвени согласно законската регулатива во Република Македонија за претходната година, заради вршењето на годишната контрола.

Член 25
Промена на одобриениот регулиран приход и тарифа
Доколку во регулираниот период, оперативните трошоци се зголемиле за повеќе од 5% во однос на одобрените оперативни трошоци, како последица на околности кои не постоеле или не можеле да се предвидат во времето на одобрување на регулираниот при-

ход и тарифа, претпријатието може да поднесе барање до Регулаторната комисија за енергетика за зголемување на регулираниот приход и тарифи за тековната година и за останатиот дел од регулираниот период чие времетраење е определено во согласност со член 4 од овој Правилник.

Доколку во регулираниот период, оперативните трошоци се намалиле за повеќе од 5% во однос на одобрените оперативни трошоци, како последица на околности кои не постоеле или не можеле да се предвидат во времето на одобрување на регулираниот приход и тарифи, претпријатието е должно да поднесе барање до Регулаторната комисија за енергетика за намалување на регулираниот приход и тарифи за тековната година и за останатиот дел од регулираниот период чие времетраење е определено во согласност со член 4 од овој Правилник.

Кон барањата од став 1 и став 2 на овој член, барателот е должен во финансиско-сметководствените и техничко-економските податоци и информации доставени во Прилогот 4 на овој Правилник, да ги идентификува податоците и информациите кои што предизвикале потреба од поднесување на барањето, како и други податоци за кои смета дека се релевантни за одобрување на промена на тарифата.

Доколку претпријатието, не постапи согласно став 2 на овој член, Регулаторната комисија за енергетика ќе донесе заклучок за отпочнување на постапката за намалување на регулираниот приход и тарифи и заклучокот ќе го достави до претпријатието.

Во заклучокот од став 4 на овој член, ќе бидат определени роковите за преземање на пооделни дејствија во постапката, како и потребната документација која што треба да ја достави претпријатието.

Регулаторната комисија за енергетика ќе ја донесе одлуката согласно ставовите 1, 2 и 4 на овој член, во рок кој што не може да биде подолг од 30 дена од денот на приемот на барањето во архивата на Регулаторната комисија за енергетика, односно приемот на заклучокот од став 4 во архивата на претпријатието.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 26
Претпријатијата чиј регулиран период завршува на 31.12.2016 година, барањето од член 17 од овој Правилник треба да го достават до Регулаторната комисија за енергетика најдоцна до 20.11.2016 година.

Член 27
Со влегувањето во сила на овој Правилник, престанува да важи Правилникот за начин и услови за регулирање на цени за пренос, дистрибуција и снабдување со природен гас („Службен весник на Република Македонија” бр. 161/09, 15/10, 166/12, 185/13 и 143/14).

Член 30
Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 01-1945/1
4 ноември 2016 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ПРИЛОГ 1.**Методологија за пресметка на просечна тарифа за регулирана дејност пренос на природен гас****1. Просечна тарифа за пренос**

Просечната тарифа за вршење на регулирана дејност пренос на природен гас за годината t од регулираниот период, се определува врз основа на вкупниот регулиран приход на сите оператори на преносните мрежи, со примена на следната формула:

$$UTP_t = R_t / Q_t^T$$

каде што:

UTP_t	- просечна тарифа за пренос на природен гас за годината t од регулираниот период	[ден/nm ³]
R_t	- регулиран приход на сите оператори на преносните мрежи, во годината t од регулираниот период	[денари]
Q_t^T	- планирана количина на природен гас за пренос на сите оператори на преносните мрежи, во година t од регулираниот период	[nm ³]

2. Регулиран приход на оператор на преносната мрежа

Регулираниот приход за услугата на претпријатието кое врши пренос на природен гас по години треба да ги покрие оправданите трошоци за пренос на природен гас и да обезбеди соодветен принос на капиталот, а се пресметува според следната формула:

$$R_{\pi} = \sum_{i=1}^n P_{Tt}^i * q_t^i$$

каде што:

$R_{\pi t}$	- регулиран приход	[денари]
P_{Tt}^i	- регулирана тарифа во годината t од регулираниот период, за корисник (i) на системот за пренос	[денари/nm ³]
q_t^i	- планирана количина на природен гас за пренос во година t , за корисник (i) на системот за пренос	[nm ³]

Планираните количини на природен гас за пренос во годините од регулираниот период ги определува Регулаторната комисија за енергетика врз основа на :

- податоците за планираните количини доставени од регулираното претпријатие,
- податоците од Енергетскиот биланс на Република Македонија и
- анализи на пазарот на природен гас во Република Македонија

Регулираниот приход по години за услугата на претпријатието кое врши пренос на природен гас кој што го проектира регулираното претпријатие за секоја година t од регулираниот период, се пресметува со примена на следната формула:

$$ABB_t = O_t + D_t + T_t + RA_t$$

каде што:

ABB_t	- годишен приход по составни елементи кој што го проектира регулираното претпријатие за годината t ,	[денари]
---------	--	----------

O_t	- оперативни трошоци и трошоци за одржување, за годината t ;	[денари]
D_t	- амортизација, за годината t ;	[денари]
T_t	- даноци, придонеси и други давачки	[денари]
RA_t	- принос на регулираните средства, за годината t .	[денари]

Границата на дозволеният пораст на тарифата за услугата на претпријатието кое врши пренос на природен гас, за 2017-2021 година од регулираниот период се пресметува со следната контролна формула:

$$(1 + CPI_{t-1}) * (1 - SX) \geq \frac{\sum_{i=1}^n P_{T,t}^i * q_{t-1}^i}{\sum_{i=1}^n P_{T(t-1)}^i * q_{t-1}^i}$$

каде што:

CPI_{t-1}	- општа ценовна инфлација за годината $t-1$, објавена од Државен завод за статистика на Република Македонија;	[индекс/ 100]
$P_{T,t}^i$	- регулирана тарифа во годината t од регулираниот период за корисник (i) на системот за пренос поодделно;	[денари/ nm ³]
$P_{T(t-1)}^i$	- регулирана тарифа во претходната година $t-1$ за корисник (i) на системот за пренос поодделно;	[денари/ nm ³]
q_{t-1}^i	- пренесена количина на природен гас во година $t-1$, за корисник (i) на системот за пренос поодделно;	[nm ³]
SX	- факторот на порамнување за регулираниот период, го утврдува Регулаторната комисија за енергетика, во Одлуката за регулиран максимален приход и цена за регулираниот период, а се определува на следниот начин:	(%)

$$\sum_{t=1}^5 \frac{ABB_t}{(1 + WACC / 100)^t} = \sum_{t=1}^5 \frac{P_0 * (1 - SX / 100)^t}{(1 + WACC / 100)^t} * q_t$$

каде што:

SX е изразен како процент (%)

ABB_t	- годишен приход по составни елементи за годината t ;	[денари]
P_0	- тарифа за услугата пренос на природниот гас во базната година;	[денари/ nm ³]
q_t	- планирани количини на природен гас кои ќе бидат годишно пренесени низ системот за пренос на природен гас во регулираниот период;	[nm ³]
$WACC$	- пондерирана просечна цена на капиталот на регулираното претпријатие за регулаторниот период	(%)

2.1 Оперативни трошоци (O)

Оправдани оперативни трошоци согласно оваа методологија, се трошоци за работењето на претпријатието и трошоците за одржувањето на регулираните основни средства со кои претпријатието ја врши регулираната дејност, во согласност со важечките закони, прописи, стандарди и технички нормативи кои се применуваат во Република Македонија, како и обврските содржани во издадените лиценци.

Во регулираниот период за секоја регулирана дејност оправдани оперативни трошоци се нормализираните трошоци кои се потребни за извршување на регулираната дејност, а се пресметуваат во согласност со следните ориентири:

1. трошоци за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар, врз основа на нормативите за потрошувачка и просечните цени на пазарот во периодот на набавката;
2. трошоци за тековно одржување, ремонт и услуги за одржување на средствата, до ниво од 25 % од пресметаната годишна амортизација;
3. трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема се признаваат согласно нивото на премиите за осигурување кои претпријатието ги платило;
4. бруто плати по работник до ниво на просечна бруто плата по работник остварена во стопанството на Република Македонија во тековната година, зголемена до 40%, како израз на квалификационата структура и сложеноста на регулираната дејност.
За пресметките на бруто плати се зема просечниот број на вработени во текот на годината;
5. менаџерските плати и менаџерските награди, во нормализирани износи соодветно на зголемувањето на ефикасноста, а според одлуките на управните органи на претпријатието;
6. други услуги, до нивото од просечното тригодишно учество (%) во однос на трошоците за материјали, енергија, ситен инвентар (од ставката 1);
7. останати и вонредни трошоци, до 10% во однос на трошоците од ставките под 1;2;3;4 и 6;

2.2 Даноци, придонеси и други давачки кои не зависат од резултатот (Т)

Даноките, придонесите и другите давачки кои не зависат од резултатот на работењето, се признаваат во согласност со законските прописи.

2.3 Амортизација (D)

Пресметката на амортизацијата на регулираните основни средства на регулираното претпријатие, во годината t , со кои се врши регулираната дејност, се врши во согласност со пропишаните минимални годишни стапки на амортизација, при што се вклучува:

- амортизација на регулираните основни средства, исклучувајќи го земјиштето; и
- амортизација на стекнатите средства финансирани со грантови.

2.4 Принос од регулирани средства (RA)

Приносот од регулираните средства се пресметува според формулата:

$$RA = RAB * WACC$$

каде што:

RA	- принос од регулираните средства;	[денари]
RAB	- просечна вредност на средствата со кои се врши регулираната дејност (регулирани средства);	[денари]
$WACC$	- пондерирана просечна цена на капиталот на регулираното претпријатие.	(%)

2.4.1. Просечна вредност на средствата со кои се врши регулираната дејност (регулирани средства - RAB)

Регулираните средства се средства со кои се врши регулираната дејност при што во пресметките не се земаат во предвид:

- средствата стекнати од капитални придонеси како што се грантови и
- неоправдани инвестиции

За определување на просечната вредност на регулираните средства се користи следната формула:

$$RAB_t^{av} = \frac{RAB_t^{start} + RAB_t^{end}}{2} + AVS_{t-1}$$

каде што:

RAB_t^{av}	- просечна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност (регулирани средства) во годината t;	[денари]
RAB_t^{start}	- почетна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност во годината t;	[денари]
RAB_t^{end}	- вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност на крајот од година t;	[денари]
AVS_{t-1}	- вредност на залихи на природен гас во системот за пренос на природен гас во годината t-1, пресметан со просечна набавна цена во годината t-1, определена од страна на Регулаторната комисија за енергетика	[денари]

Вредноста на регулираните средства на почетокот на регулираната година (RAB_t^{start}) претставува збир на поединечните книговодствени вредности на основните средства на првиот ден од регулираната година, односно:

$$RAB_t^{start} = RAB_{t-1}^{end}$$

каде што:

RAB_t^{start}	- почетна вредност на регулираните средства во годината t;	[денари]
RAB_{t-1}^{end}	- вредност на регулираните средства на крајот од година t-1;	[денари]

Вредноста на регулираните средства на крајот на регулираната година (RAB_t^{end}), се пресметува по следната формула:

$$RAB_t^{end} = RAB_t^{start} + NI - Grant - D - RAB_t^{out}$$

каде што:

RAB_t^{end}	- вредност на регулираните средства на крајот од година t;	[денари]
RAB_t^{start}	- почетна вредност на регулираните средства во годината t;	[денари]
NI	- вредност на одобрени нови инвестиции;	[денари]
Grant	- бесплатно добиени средства;	[денари]
D	- амортизација на регулираните средства, вклучувајќи ја и амортизацијата на бесплатно добиените средства;	[денари]
RAB_t^{out}	- вредност на оттуѓени и расходувани регулирани средства во годината t.	[денари]

2.4.2. Оправданост на инвестициите

Критериуми врз основа на кои се цени оправданоста на планираните инвестиции:

- За секоја инвестиција треба да биде доставено резиме со показатели за економската ефикасност, период на враќање, нето сегашна вредност, интерна стапка на рентабилност и индекс на профитабилност, освен за поединечна инвестиција која има вредност пониска од 100.000 евра пресметана во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија на денот на поднесување на барањето, за која не е потребно да се достави резиме со показатели за економската ефикасност. Притоа, регулираното претпријатие не може да прикаже друга идентична поединечна инвестиција (со иста намена, исти или слични технички карактеристики, односно за истата се засметува иста стапка на амортизација), во регулираниот период.
- инвестицијата да обезбеди поголема безбедност, сигурност во снабдувањето, како и да обезбеди квалитет на пренесениот природен гас на крајните потрошувачи, согласно важечките стандарди.

По барање на Регулаторната комисија за енергетика, регулираното претпријатие е должно да достави дополнителни информации, податоци и појаснувања во врска со придобивките од планираната инвестиција.

2.4.3 Пондерирана просечна цена на капитал (WACC)

Пондерираната просечна цена на капиталот се пресметува според следната формула:

$$WACC = \frac{(1 - Debt) * K_e}{(1 - T_p)} + Debt * K_d$$

каде што:

WACC	- пондерирана просечна цена на капиталот на реална основа пред оданочување;	(%)
K_e	- цена на сопствен капитал;	(%)
Debt	- долгорочен долг како процент од вкупниот капитал (сопствен капитал + долгорочен долг);	[денари]
K_d	- цена на долг;	(%)
T_p	- стапка на данок на добивка.	(%)

2.4.3.1. Цена на сопствен капитал (K_e)

Цената на сопствениот капитал на регулираното претпријатие се определува со примена на моделот на определување на цените на долгогодишните вложувања (CAPM - Capital Asset Pricing Model), и тоа врз основа на приходот на неризични вложувања, просечниот приход на ризични вложувања и систематичните ризици изразени со коефициентот β , според следната формула:

$$K_e = R_f + (MRP) * \beta$$

каде што:

K_e	- цена на сопствен капитал	(%)
R_f	- стапка на поврат без ризик, која се утврдува како еднаква на приносот на обврзниците издадени од Владата на Република Македонија;	(%)

R_m	-	просечен приход на ризични вложувања, кој се утврдува како еднаков на просечните каматни стапки на долгорочните кредити (во евра, САД долари и денари) одобрени на претпријатијата во Република Македонија, а објавени од Народна банка на Република Македонија ;	(%)
MRP ($MRP = R_m - R_f$)	-	премија за ризик која се утврдува како за разлика меѓу "просечен приход на ризични вложувања (R_m) и приход на неризични вложувања (R_f)" ;	(%)
β	-	бета на сопствен капитал (пазарно портфолио) се утврдува да е еднаква на 1 (еден) ;	

2.4.3.2. Цена на долг (K_d)

Цената на долгот на регулираното претпријатие се пресметува врз основа на просечните каматни стапки на користените кредити, од страна на регулираното претпријатие за вршење на регулираната дејност, а контролата се врши врз основа на условите за кредитирање и каматните стапки, објавени од страна на Народна банка на Република Македонија.

2.4.3.3. Примена на приносот од регулираните средства (RA)

Пресметаниот принос на капитал (RA) се применува на следниот начин:

- за пренесени количини на природен гас до 250.000.000 м³ годишно се признава 30% од пресметаниот принос од регулираните средства (RA)
- за пренесени количини на природен гас од 250.000.001 м³ до 400.000.000 м³ годишно се признава 50% од пресметаниот принос од регулираните средства (RA)
- за пренесени количини на природен гас над 400.000.000 м³ годишно се признава 100% од пресметаниот принос од регулираните средства (RA).

ПРИЛОГ 2.**Методологија за пресметка на тарифа за регулирана дејност управување со системот за пренос на природен гас****1. Регулирана тарифа**

Регулираниот приход врз основа на регулирана тарифа за услугата на претпријатието кое врши управување со системот за пренос на природен гас, треба да ги покрие трошоците за управување со системот за пренос на природен гас и да обезбеди соодветен принос на капиталот, а се пресметува според следната формула:

$$R_{\pi} = \sum_{i=1}^n P_{T^i}^i * q_t^i$$

каде што:

R_{π}	- планиран (регулиран максимален) приход	[денари]
$P_{T^i}^i$	- регулирана просечна тарифа во годината t од регулираниот период;	[денари/nm ³]
q_t^i	- планирана количина на природен гас за пренос во година t , за корисник (i) на системот за пренос	[nm ³]

Планираните количини на природен гас за пренос во годините од регулираниот период Регулаторната комисија за енергетика ги определува врз основа на :

- податоците за планираните количини доставени од регулираното претпријатие,
- податоците од Енергетскиот биланс на Република Македонија и
- анализи на пазарот на природен гас во Република Македонија.

Границата на дозволеният пораст на регулираната просечна тарифа за услугата на претпријатието кое врши управување со системот на пренос на природен гас, за периодот 2017 - 2021 година од регулираниот период се пресметува со следната контролна формула:

$$(1 + CPI_{t-1}) * (1 - X) \geq \frac{\sum_{i=1}^n P_{T^i}^i * q_{t-1}^i}{\sum_{i=1}^n P_{T(t-1)}^i * q_{t-1}^i}$$

каде што:

CPI_{t-1}	- општа ценовна инфлација за годината $t-1$, објавена од Државен завод за статистика на Република Македонија;	[индекс/100]
$P_{T^i}^i$	- регулирана тарифа во годината t од регулираниот период;	[денари/nm ³]
$P_{T(t-1)}^i$	- регулирана тарифа во претходната година $t-1$;	[денари/nm ³]
q_{t-1}^i	- пренесена количина на природен гас во година $t-1$;	[nm ³]
X	- факторот на ефикасност,	[0-1]

Факторот на ефикасност го определува Регулаторната комисија за енергетика, при што во регулираниот период од член 4, вредноста на факторот на ефикасност е еднаква на 0.

2. Регулиран приход

Планираниот регулиран приход по составни елементи, за секоја година t од регулираниот период, се пресметува со примена на следнава формула:

$$R_{\pi} = O_t + D_t + T_t + RA_t + AS_t + L + MC_t$$

каде што:

R_{π}	- годишен планиран регулиран приход по составни елементи за годината t ;	[денари]
O_t	- оперативни трошоци и трошоци за одржување, за годината t ;	[денари]
D_t	- амортизација, за годината t ;	[денари]
T_t	- даноци, придонеси и други давачки	[денари]
RA_t	- принос на регулираните средства, за годината t .	[денари]
AS_t	- системски услуги (помошни услуги), за годината t	[денари]
L	- технички загуби за годината t	[денари]
MC_t	- трошоци за одржување на туѓи основни средства	[денари]

2.1 Оперативни трошоци (O)

Оправдани оперативни трошоци согласно оваа методологија, се трошоци за работењето на претпријатието и трошоците за одржувањето на регулираните основни средства со кои претпријатието ја врши регулираната дејност, во согласност со важечките закони, прописи, стандарди и технички нормативи кои се применуваат во Република Македонија, како и обврските содржани во издадените лиценци.

Во регулираниот период за секоја регулирана дејност оправдани оперативни трошоци се нормализираните трошоци кои се потребни за извршување на регулираната дејност, а се пресметуваат во согласност со следните ориентири:

1. трошоци за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар, врз основа на нормативите за потрошувачка и просечните цени на пазарот во периодот на набавката;
2. трошоци за тековно одржување, ремонт и услуги за одржување на средствата, до ниво од 25 % од пресметаната годишна амортизација;
3. трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема се признаваат согласно нивото на премиите за осигурување кои претпријатието ги платило;
4. бруто плати по работник до ниво на просечна бруто плата по работник остварена во стопанството на Република Македонија во тековната година, зголемена до 40%, како израз на квалификационата структура и сложеноста на регулираната дејност.
За пресметките на бруто плати се зема просечниот број на вработени во текот на годината;
5. менаџерските плати и менаџерските награди, во нормализирани износи соодветно на зголемувањето на ефикасноста, а според одлуките на управните органи на претпријатието;
6. други услуги, до нивото од просечното тригодишно учество (%) во однос на трошоците за материјали, енергија, ситен инвентар (од ставката 1);
7. останати и вонредни трошоци, до 10% во однос на трошоците од ставките под 1;2;3;4 и 6;

2.2 Даноци, придонеси и други давачки кои не зависат од резултатот (T)

Даноците, придонесите и другите давачки кои не зависат од резултатот на работењето, се признаваат во согласност со законските прописи.

2.3 Амортизација (D)

Пресметката на амортизацијата на регулираните основни средства на регулираното претпријатие, во годината t , со кои се врши регулираната дејност, се врши во согласност со пропишаните минимални годишни стапки на амортизација, при што се вклучува:

- амортизација на регулираните основни средства, исклучувајќи го земјиштето; и
- амортизација на стекнатите средства финансирани со грантови.

2.4 Принос од регулирани средства (RA)

Приносот од регулираните средства се пресметува според формулата:

$$RA = RAB * WACC$$

каде што:

RA	- принос од регулираните средства;	[денари]
RAB	- просечна вредност на средствата со кои се врши регулираната дејност (регулирани средства);	[денари]
$WACC$	- пондерирана просечна цена на капиталот на регулираното претпријатие.	(%)

2.4.1. Просечна вредност на средствата со кои се врши регулираната дејност (регулирани средства - RAB)

Регулираните средства се средства со кои се врши регулираната дејност при што во пресметките не се земаат во предвид:

- средствата стекнати од капитални придонеси како што се грантови и
- неоправдани инвестиции

За определување на просечната вредност на регулираните средства се користи следната формула:

$$RAB_t^{av} = \frac{RAB_t^{start} + RAB_t^{end}}{2}$$

каде што:

RAB_t^{av}	- просечна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност (регулирани средства) во годината t ;	[денари]
RAB_t^{start}	- почетна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност во годината t ;	[денари]
RAB_t^{end}	- вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност на крајот од година t ;	[денари]

Вредноста на регулираните средства на почетокот на регулираната година (RAB_t^{start}) претставува збир на поединечните книговодствени вредности на основните средства на првиот ден од регулираната година, односно:

$$RAB_t^{start} = RAB_{t-1}^{end}$$

каде што:

RAB_t^{start}	- почетна вредност на регулираните средства во годината t;	[денари]
RAB_{t-1}^{end}	- вредност на регулираните средства на крајот од година t-1;	[денари]

Вредноста на регулираните средства на крајот на регулираната година (RAB_t^{end}), се пресметува по следната формула:

$$RAB_t^{end} = RAB_t^{start} + NI - Grant - D - RAB_t^{out}$$

каде што:

RAB_t^{end}	- вредност на регулираните средства на крајот од година t;	[денари]
RAB_t^{start}	- почетна вредност на регулираните средства во годината t;	[денари]
NI	- вредност на одобрени нови инвестиции;	[денари]
Grant	- бесплатно добиени средства;	[денари]
D	- амортизација на регулираните средства, вклучувајќи ја и амортизацијата на бесплатно добиените средства;	[денари]
RAB_t^{out}	- вредност на оттуѓени и расходувани регулирани средства во годината t.	[денари]

2.4.2. **Оправданост на инвестициите**

Критериуми врз основа на кои се цени оправданоста на планираните инвестиции:

- За секоја инвестиција треба да биде доставено резиме со показатели за економската ефикасност, период на враќање, нето сегашна вредност, интерна стапка на рентабилност и индекс на профитабилност, освен за поединечна инвестиција која има вредност пониска од 100.000 евра пресметана во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија на денот на поднесување на барањето, за која не е потребно да се достави резиме со показатели за економската ефикасност. Притоа, регулираното претпријатие не може да прикаже друга идентична поединечна инвестиција (со иста намена, исти или слични технички карактеристики, односно за истата се засметува иста стапка на амортизација), во регулираниот период.
- инвестицијата да обезбеди поголема безбедност, сигурност во снабдувањето, како и да обезбеди квалитет на пренесениот природен гас на крајните потрошувачи, согласно важечките стандарди.

По барање на Регулаторната комисија за енергетика, регулираното претпријатие е должно да достави дополнителни информации, податоци и појаснувања во врска со придобивките од планираната инвестиција.

2.4.3 **Пондерирана просечна цена на капитал (WACC)**

Пондерираната просечна цена на капиталот се пресметува според следната формула:

$$WACC = \frac{(1 - Debt) * K_e}{(1 - T_p)} + Debt * K_d$$

каде што:

$WACC$	- пондерирана просечна цена на капиталот на реална основа пред оданочување;	(%)
K_e	- цена на сопствен капитал;	(%)
$Debt$	- долгорочен долг како процент од вкупниот капитал (сопствен капитал + долгорочен долг);	[денари]
K_d	- цена на долг;	(%)
T_p	- стапка на данок на добивка.	(%)

2.4.3.1. Цена на сопствен капитал (K_e)

Цената на сопствениот капитал на регулираното претпријатие се определува со примена на моделот на определување на цените на долгогодишните вложувања (CAPM - Capital Asset Pricing Model), и тоа врз основа на приходот на неризични вложувања, просечниот приход на ризични вложувања и систематичните ризици изразени со коефициентот β , според следната формула:

$$K_e = R_f + (MRP) * \beta$$

каде што:

K_e	- цена на сопствен капитал	(%)
R_f	- стапка на поврат без ризик, која се утврдува како еднаква на приносот на обврзниците издадени од Владата на Република Македонија;	(%)
R_m	- просечен приход на ризични вложувања, кој се утврдува како еднаков на просечните каматни стапки на долгорочните кредити (во евра, САД долари и денари) одобрени на претпријатијата во Република Македонија, а објавени од Народна банка на Република Македонија;	(%)
MRP ($MRP = R_m - R_f$)	- премија за ризик која се определува како за разлика меѓу "просечен приход на ризични вложувања (R_m) и приход на неризични вложувања (R_f)";	(%)
β	- бета на сопствен капитал (пазарно портфолио) се утврдува да е еднаква на 1 (еден);	

2.4.3.2. Цена на долг (K_d)

Цената на долгот на регулираното претпријатие се пресметува врз основа на просечните каматни стапки на користените кредити од страна на регулираното претпријатие за вршење на регулираната дејност, а контролата се врши врз основа на условите за кредитирање и каматните стапки, објавени од страна на Народна банка на Република Македонија.

3. Распределба на регулираниот приход

Операторот на системот за пренос на природен гас надоместокот ќе го распредели на дел на операторите на преносните мрежи и дел за операторот на системот за пренос, соодветно на нивното учество во вкупниот приход на операторот на системот за пренос.

ПРИЛОГ 3.**Методологија за пресметка на тарифа за регулираната дејност дистрибуција на природен гас****1. Регулирана тарифа**

Регулираната тарифа на услугата на претпријатието кое врши дистрибуција на природен гас на тарифните потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција, треба да ги покрие трошоците за дистрибуција, трошоците за управување со системот за дистрибуција на природен гас и да обезбеди соодветен принос на капиталот, а се пресметува по метод на регулирана максимална цена, според следната формула:

$$R_{dt} = \sum_i \sum_j p_{dt}^{ij} q_{dt}^{ij}$$

R_{dt}	- планиран приход;	[денари]
p_{dt}^{ij}	- тарифен став (j) за соодветна категорија на потрошувачи (i), во годината t;	[денари/ nm ³]
q_{dt}^{ij}	- планирана количина на природен гас за категорија на потрошувачи (i), со соодветен тарифен став (j), во годината t;	[nm ³]

Планираните количини на природен гас за дистрибуција во годините од регулираниот период Регулаторната комисија за енергетика ги определува врз основа на :

- податоците за планираните количини доставени од регулираното претпријатие,
- податоците од Енергетскиот биланс на Република Македонија и
- анализи на пазарот на природен гас во Република Македонија.

Границата на дозволениот пораст на просечната тарифа за услугата на претпријатието кое врши дистрибуција со системот за дистрибуција на природен гас на потрошувачи приклучени на системот за дистрибуција, 2017 - 2021 година од регулираниот период се пресметува со следната контролна формула

$$(1 + CPI_{t-1}) * (1 - SX) \geq \frac{\sum_i \sum_j p_{dt}^{ij} q_{dt}^{ij}}{\sum_i \sum_j p_{d(t-1)}^{ij} q_{d(t-1)}^{ij}}$$

каде што:

CPI_{t-1}	- општа ценовна инфлација за годината t-1, објавена од Државен завод за статистика на Република Македонија;	[индекс/ 100]
p_{dt}^{ij}	- тарифа (j) за категорија на потрошувачи (i), во годината t;	[денари/ nm ³]
$p_{d(t-1)}^{ij}$	- тарифа (j) за категорија на потрошувачи (i), во годината t-1;	[денари/ nm ³]
q_{dt}^{ij}	- дистрибуирана количина на природен гас за категорија на потрошувачи (i), во годината t-1;	[nm ³]
SX	- фактор на порамнување за регулираниот период, утврден од Регулаторната комисија за енергетика, а се определува на следниот начин:	(%)

$$\sum_{t=1}^5 \frac{ABB_t}{(1+WACC/100)^t} = \sum_{t=1}^5 \frac{P_0 * (1-SX/100)^t}{(1+WACC/100)^t} * q_t$$

каде што:

SX е изразен како процент (%)

ABB _t	- годишен приход по составни елементи за годината t;	[денари]
P ₀	- просечна тарифа за услугата дистрибуција на природниот гас во базната година;	[ден/nm ³]
q _t	- планирани количини на природен гас кои ќе бидат дистрибуирани низ системот за дистрибуција на природен гас во регулираниот период;	[nm ³]
WACC	- пондерирана просечна цена на капиталот за регулаторниот период	(%)

Регулираниот приход по години кој што го проектира регулираното претпријатие, за секоја година t од регулираниот период, се пресметува со примена на следнава формула:

$$ABB_t = O_t + D_t + T_t + RA_t + L$$

каде што:

ABB _t	- годишен приход по составни елементи кој што го проектира регулираното претпријатие за годината t;	[денари]
O _t	- оперативни трошоци и трошоци за одржување, за годината t;	[денари]
D _t	- амортизација, за годината t;	[денари]
T _t	- даноци, придонеси и други давачки	[денари]
RA _t	- принос на регулираните средства, за годината t.	[денари]
L	- техничките загуби во системот за дистрибуција на природен гас, согласно членот 15 од Правилникот	[денари]

1.1. Оперативни трошоци (O)

Оправдани оперативни трошоци согласно оваа методологија, се трошоци за работењето на претпријатието и трошоците за одржувањето на регулираните основни средства со кои претпријатието ја врши регулираната дејност, во согласност со важечките закони, прописи, стандарди и технички нормативи кои се применуваат во Република Македонија, како и обврските содржани во издадените лиценци.

Во регулираниот период за секоја регулирана дејност оправдани оперативни трошоци се нормализираните трошоци кои се потребни за извршување на регулираната дејност, а се пресметуваат во согласност со следните ориентири:

1. трошоци за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар, врз основа на нормативите за потрошувачка и просечните цени на пазарот во периодот на набавката;
2. трошоци за тековно одржување, ремонт и услуги за одржување на средствата, до ниво од 25 % од пресметаната годишна амортизација;
3. трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема се признаваат согласно нивото на премиите за осигурување кои претпријатието ги платило;
4. бруто плати по работник до ниво на просечна бруто плата по работник остварена во стопанството на Република Македонија во тековната година, зголемена до 40%, како израз на квалификационата структура и сложеноста на регулираната дејност.

- За пресметките на бруто плати се зема просечниот број на вработени во текот на годината;
5. менаџерските плати и менаџерските награди, во нормализирани износи соодветно на зголемувањето на ефикасноста, а според одлуките на управните органи на претпријатието;
 6. други услуги, до нивото од просечното тригодишно учество (%) во однос на трошоците за материјали, енергија, ситен инвентар (од ставката 1);
 7. останати и вонредни трошоци, до 10% во однос на трошоците од ставките под 1;2;3;4 и 6.

1.2 Даноци, придонеси и други давачки кои не зависат од резултатот (Т)

Даноците, придонесите и другите давачки кои не зависат од резултатот на работењето, се признаваат во согласност со законските прописи.

1.3 Амортизација (D)

Пресметката на амортизацијата на регулираните основни средства на регулираното претпријатие, во годината t , со кои се врши регулираната дејност, се врши во согласност со пропишаните минимални годишни стапки на амортизација, при што се вклучува:

- амортизација на регулираните основни средства, исклучувајќи го земјиштето; и
- амортизација на стекнатите средства финансирани со грантови.

1.4 Принос од регулирани средства (RA)

Приносот од регулираните средства се пресметува според формулата:

$$RA = RAB * WACC$$

каде што:

RA	- принос од регулираните средства;	[денари]
RAB	- просечна вредност на средствата со кои се врши регулираната дејност (регулирани средства);	[денари]
$WACC$	- пондерирана просечна цена на капиталот на регулираното претпријатие.	

1.4.1. Просечна вредност на средствата со кои се врши регулираната дејност (регулирани средства - RAB)

Регулираните средства се средства со кои се врши регулираната дејност при што во пресметките не се земаат во предвид:

- средствата стекнати од капитални придонеси како што се грантови и
- неоправдани инвестиции

За определување на просечната вредност на регулираните средства се користи следната формула:

$$RAB_t^{av} = \frac{RAB_t^{start} + RAB_t^{end}}{2} + AVS_{t-1}$$

каде што:

RAB_t^{av}	- просечна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност (регулирани средства) во годината t ;	[денари]
RAB_t^{start}	- почетна вредност на средствата со кои се врши регулирана дејност во годината t ;	[денари]
RAB_t^{end}	- вредност на на средствата со кои се врши регулирана дејност на крајот од година t ;	[денари]
AVS_{t-1}	- вредност на залихи на природен гас во системот за дистрибуција на природен гас во годината $t-1$, пресметан со просечна набавна цена во годината $t-1$, определена од страна на Регулаторната комисија за енергетика	[денари]

Вредноста на регулираните средства на почетокот на регулираната година (RAB_t^{start}) претставува збир на поединечните книговодствени вредности на основните средства на првиот ден од регулираната година, односно:

$$RAB_t^{start} = RAB_{t-1}^{end}$$

каде што:

RAB_t^{start}	- почетна вредност на регулираните средства во годината t ;	[денари]
RAB_{t-1}^{end}	- вредност на регулираните средства на крајот од година $t-1$;	[денари]

Вредноста на регулираните средства на крајот на регулираната година (RAB_t^{end}), се пресметува по следната формула:

$$RAB_t^{end} = RAB_t^{start} + NI - Grant - D - RAB_t^{out}$$

каде што:

RAB_t^{end}	- вредност на регулираните средства на крајот од година t ;	[денари]
RAB_t^{start}	- почетна вредност на регулираните средства во годината t ;	[денари]
NI	- вредност на одобрени нови инвестиции;	[денари]
$Grant$	- бесплатно добиени средства;	[денари]
D	- амортизација на регулираните средства, вклучувајќи ја и амортизацијата на бесплатно добиените средства;	[денари]
RAB_t^{out}	- вредност на оттуѓени и расходувани регулирани средства во годината t .	[денари]

1.4.2. Оправданост на инвестициите

Критериуми врз основа на кои се цени оправданоста на планираните инвестиции:

- За секоја инвестиција треба да биде доставено резиме со показатели за економската ефикасност, период на враќање, нето сегашна вредност, интерна стапка на рентабилност и индекс на профитабилност, освен за поединечна инвестиција која има вредност пониска од 100.000 евра пресметана во денарска противвредност по среден курс на Народна банка на Република Македонија на денот на поднесување на барањето, за која не е потребно да се достави резиме со показатели за економската ефикасност. Притоа, регулираното претпријатие не може да прикаже друга идентична поединечна инвестиција (со иста намена, исти или слични технички карактеристики, односно за истата се засметува иста стапка на амортизација), во регулираниот период.

- инвестицијата да обезбеди поголема безбедност, сигурност во снабдувањето, како и да обезбеди квалитет на испорачан природен гас на крајните потрошувачи, согласно важечките стандарди.

По барање на Регулаторната комисија за енергетика, регулираното претпријатие е должно да достави дополнителни информации, податоци и појаснувања во врска со придобивките од планираната инвестиција.

1.4.1.2 Цена на сопствен капитал (K_e)

Цената на сопствениот капитал на регулираното претпријатие се определува со примена на моделот на определување на цените на долгогодишните вложувања (CAPM - Capital Asset Pricing Model), и тоа врз основа на приходот на неризични вложувања, просечниот приход на ризични вложувања и систематичните ризици изразени со коефициентот β , според следната формула:

$$K_e = R_f + (MRP) * \beta$$

каде што:

K_e	-	цена на сопствен капитал	(%)
R_f	-	стапка на поврат без ризик, која се утврдува како еднаква на приносот на обврзниците издадени од Владата на Република Македонија;	(%)
R_m	-	просечен приход на ризични вложувања, кој се утврдува како еднаков на просечните каматни стапки на долгорочните кредити (во евра, САД долари и денари) одобрени на претпријатијата во Република Македонија, а објавени од Народна банка на Република Македонија;	(%)
MRP ($MRP = R_m - R_f$)	-	премија за ризик која се определува како за разлика меѓу "просечен приход на ризични вложувања (R_m) и приход на неризични вложувања (R_f)"	(%)
β	-	бета на сопствен капитал (пазарно портфолио), се утврдува да е еднаква на 1 (еден);	

1.4.1.3. Цена на долг (K_d)

Цената на долгот на регулираното претпријатие се пресметува врз основа на просечните каматни стапки на користените кредити од страна на регулираното претпријатие за вршење на регулираната дејност, а контролата се врши врз основа на условите за кредитирање и каматните стапки, објавени од страна на Народна банка на Република Македонија.

ПРИЛОГ 4.

Табеларни прегледи за потребни податоци за регулирање на цени за пренос, управување со системот за пренос и дистрибуција со природен гас

Табела 1

ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РЕГУЛИРАНА ТАРИФА ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:

ПРЕТПРИЈАТИЕ :

Р.број	Опис	Година		Регулиран период				
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Оперативни трошоци							
1.1	Нормализирани трошоци							
1.1.1	Материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар							
1.1.2	Трошоци за тековно одржување, ремонт и услуги за одржување							
1.1.3	Трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема							
1.1.4	Бруто плати							
1.1.5	Менаџерски плати и менаџерски награди							
1.1.6	Други услуги							
1.1.7	Останати и вонредни трошоци							
	Вкупно нормализирани трошоци							
1.2	Амортизација							
1.3	Даноци, придонеси и други давачки кои не зависат од резултатите од работењето							
1.4	Трошоци за одржување на туѓи основни средства							
	Вкупно оперативни трошоци							
2	Трошоци за дозволени технички загуби							
3	Принос на капитал (RA)							
4	Просечен RAB							
5	Вредност на залиха на природен гас во мрежа AVS _{t-1}							
6	WACC %							
7	ВКУПНО потребен приход (1 + 2 + 3)							
8	Испорачана количина на природен гас (nm ³)							
9	Просечна тарифа по nm ³							

МП

Пополнил
Одобрил
Датум

Табела 2

ВКУПНА ВРЕДНОСТ НА СРЕДСТВАТА СО КОИ СЕ ВРШИ РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:
ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

Р.број	Конто	Опис	Година:			
			Регулиран период			
			2017	2018	2019	2020
1		RAB _{start}				2021
1.1		Состојба на 01.01.				
2		Инвестиции во текот на годината				
3		Одбитни ставки				
3.1		Амортизација				
3.2		Бесплатно добиени средства во текот на годината				
3.3		Отпуѓени, расходувани и повлечени од употреба средства во текот на годината				
		Вкупно одбитни ставки				
4		RAB _{end}				
4.1		Состојба на 31.12.				
5		Просечен RAB				
6		Вредност на залихи на природен гас (AVS _{t-1})				
7		Вкупно просечен RAB				

МП

Пополнил _____
Одобрил _____
Датум _____

Табела 3

ВРЕДНОСТ НА ОБЈЕКТИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:
 ПРЕТПРИМАЈЕ: _____

[illegible]

Пополнил _____

Одобрил _____

Датум _____

ПМ

Табела 7

ВРЕДНОСТ НА ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:
 ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

[illegible]

Пополнил _____

Одобрил _____

Датум _____

11

Табела 8

ПРЕГЛЕД НА ОТТУЃЕНИ, РАСХОДУВАНИ И ПОВЛЕЧЕНИ ОД УПОТРЕБА РЕГУЛИРАНИ СРЕДСТВА ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:

ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

денари

[illegible]

Пополнил _____

МГ

Одобрил _____

Датум _____

Табела 11

ВРЕДНОСТ НА ЗАЛИХИ НА ПРИРОДЕН ГАС ВО ПРЕНОСНАТА / ДИСТРИБУТИВНАТА МРЕЖА НА ПРИРОДЕН ГАС ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ: _____

ПРЕТПРИЈАТИЕ : _____

Реден број	ОПИС	Ед. мерка	Година						
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Залиха на природен гас во преносната / дистрибутивна мрежа - AVS	nm ³							
2	Просечна набавна вредност на природен гас	денари							
3	Вредност на заликата на природен гас во преносната / дистрибутивната мрежа	денари							

МП

 Пополнил _____
 Одобрил _____
 Датум _____

Табела 12

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПЛАН ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ: _____

ПРЕТПРИЈАТИЕ : _____

[illegible]

Забелешка

Да се приложи и преглед на вложувањата со динамиката за целиот период и во евра

МП

Пополнил

Одобрил _____

Датум _____

ПРЕГЛЕД НА ПЛАНИРАНИ И РЕАЛИЗИРАНИ ИНВЕСТИЦИИ ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЛНОСТ:

ПРЕТПРИЈАТИЕ

денари

[illegible]

UN

Пополнил _____
Одобрил _____
Датум _____

Табела 14

ВКУПНИ ИЗВОРИ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА ПЛАНИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:

ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

Ред. Бр.	О П И С	2015	2016	Регулиран период				денари
				2017	2018	2019	2020	2021
1	КРЕДИТИ (да се наведат поединечно сите)							
	износ на кредитот							
	рок на отплата							
	интересна стапка							
	грејс период							
	интеркаларна камата							
2	ВКУПЕН ДОЛГОРОЧЕН ДОЛГ (заеми и кредити)							
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (да се наведат)							
	- од акумулација							
	- од амортизација							
4	ДРУГИ ИЗВОРИ (да се наведат)							
	грант							
5	ВКУПНО ИЗВОРИ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							

МП

 Пополнил _____
 Одобрил _____
 Датум _____

Табела 15

ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ: _____
ПРЕТПРИЈАТИЕ : _____

Р.број	сметка	ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ Нормализирани трошоци	Регулиран период				2016	2015	2014	2013	2012	2011
			2017	2018	2019	2020						
1		Материјали, енергија, резервни делови и опен инвентар										
2		Трошоци за тековно одржување, ремонт и услуги за одржување										
3		Трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема										
4		Бруто плати										
5		Менаџерски плати и менаџерски награди										
6		Други услуги										
7		Останати и вонредни трошоци										
8		Вкупно нормализирани трошоци										
9		Денаци, придонеси и други давачки кои не зависат од резултатот на работењето										
10		Амортизација										
11		Трошоци за одржување на туѓи осигурени средства										
12		Вкупно оперативни трошоци										
		Вкупно оперативни трошоци										

МП
Пополнил: _____
Одобрил: _____
Датум: _____

Табела 16

ПРЕГЛЕД НА ФИКСНИ И ВАРИЈАБИЛНИ ТРОШОЦИ ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЛНОСТ: _____
ПРЕТПРИМАТИЕ: _____

Р.број	сметка	Оперативни трошоци	2016	2016	Регулиран период			
					2017	2018	2019	2020
A		Фиксни трошоци						
1		Материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар						
2		Трошоци за текучо одржување, ремонт и услуги за одржување						
3		Трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема						
4		Бруто плати						
5		Менаџерски плати и менаџерски награди						
6		Други услуги						
7		Останати и вонредни трошоци						
8		Даноци, придонеси и други давачки кои не зависат од резултатот на работењето						
9		Амортизација						
10		Трошоци за одржување на туѓите основни средства						
B		Варијабилни трошоци						
1		Материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар						
2		Трошоци за текучо одржување, ремонт и услуги за одржување						
3		Трошоци за осигурување на градежни објекти и опрема						
4		Бруто плати						
5		Менаџерски плати и менаџерски награди						
6		Други услуги						
7		Останати и вонредни трошоци						
8		Даноци, придонеси и други давачки кои не зависат од резултатот на работењето						
9		Амортизација						
10		Трошоци за одржување на туѓите основни средства						
		Вкупно трошоци (A + B)						

МП

Пополнил _____
Одобрил _____
Датум: _____

Табела 17

БРОЈ НА ВРАБОТЕНИ ЗА ВРШЕЊЕ НА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ: _____

ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

Р.број	ОПИС	2015	2016	Регулиран период				
				2017	2018	2019	2020	2021
	Број на вработени							
1	Просечен број на вработени според МП/ИН							
2	Просечен број на вработени според број на работни часови							
3	Број на менаџери							
4	Менаџерски плати							
5	Менаџерски награди							

МП

 Пополнил _____
 Одобрил _____
 Датум _____

денари

Табела 18

ПЛАНИРАН ОБРТЕН КАПИТАЛ ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ: _____
ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

Р.бр.	ОПИС	2015	2016	Регулиран период				денари
				2017	2018	2019	2020	2021
	Тековна Актива (Обртни средства):							
1	Потребна готовина							
	Тековна ликвидност - брз коефициент (обртни средства-заплати) / краткорочни обврски)							
	Моментна ликвидност (парични средства и хартии од вредност/краткорочни обврски)							
2	Побарувања од купувачи							
	приходи од продажба / просечни побарувања од купувачите							
	број на денови на наплата							
3	Залихи							
	Трошоци на реализација / залихи							
	број на денови на вртување на заплатите							
4	Останато							
	% од приход							
5	Вкупно тековна Актива (обртни средства) Актива							
6	Тековна Пасива (Краткорочни извори на средства - обврски):							
7	Обврски кон добавувачи							
	(обврски кон добавувачите / вкупни средства)							
	(број на денови на наплата)							
8	Обврски за плати							
	(број на денови на исплата)							
9	Амортизација							
	(број на денови на просметка/енос на год амортизација)							
10	Останато							
	(% од трошоци)							
11	Вкупна тековна Пасива - извори на краткорочни средства							
	ОБРТЕН КАПИТАЛ (5 - 11)							

МП

Пополнил _____
Одобрил _____
Датум _____

Табела 19/1

БИЛАНС НА УСПЕХ (ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА) ОД РЕГУЛИРАНА ДЕЈНОСТ.
ПРЕТПРИАТИЕ:

Р.бр.	ПОЗИЦИЈА	2015	2016	2017	2018	2019	Регулиран период	2020	2021
1	ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+208)								
2	Приходи од продажба								
3	Останати приходи								
4	Промена на вредноста на залики на готови производи и на недоизвршено производство								
4 а	Залики на готови производи и на недоизвршено производство по почетокот на годината								
4 б	Залики на готови производи и на недоизвршено производство на крајот на годината								
5	Приходи од продажба на готови производи и на недоизвршено производство								
6	ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)								
7	Проходи од зуровина и други материјали								
8	Надвана вредност на продадени стоки								
9	Надвана вредност на продадени материјали, резервни делови, опен инвентар, амбалажа и авто уми								
10	Услуги со капацитет на материјални трошоци								
11	Останати оперативни расходи								
12	Трошоци за вработени (214+215+216+217)								
12 а	Плати и надоместоци на плата (нето)								
12 б	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата								
12 в	Придоноси од задолжително социјално осигурување								
12 г	Останати трошоци за вработени								
13	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства								
14	Вредносно усогласување (обезвредување) на материјалните и нематеријалните средства								
15	Вредносно усогласување (обезвредување) на тековни средства								
16	Резервирања за трошоци и ризици								
17	Останати трошоци од работењето								
18	ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)								
19	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)								
19 а	Приходи од вложувања во поврзани друштва								
19 б	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва								
19 в	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва								
19 г	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва								
20	Приходи од вложувања во неповрзани друштва								
21	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва								
22	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва								
23	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства								
24	Останати финансиски приходи								
25	ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (234+239+240+241+242+243)								
26	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (235+237+238)								
26 а	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва								
26 б	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва								
26 в	Останати финансиски расходи од поврзани друштва								
27	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва								
28	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва								
29	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства								
30	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања								
31	Останати финансиски расходи								
32	Удел во добивката на придружените друштва								
33	Удел во загубата на придружените друштва								
34	Добивка која им припада на акционерите (201+223+244) (204+205+207+224+246)								
35	Загуба од редовното работење (204+205+207+224+246) (201+223+244)								
36	Нето добивка од преинати работења								
37	Нето загуба од преинати работења								
38	Добивка пред оданочување (245+246) или(245-246)								
39	Загуба пред оданочување (247+248) или(247-248)								
40	Данок на добивка								
41	Одтокени даночни приходи								
42	Одтокени даночни расходи								
43	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250+252+253+254)								
44	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252+253+254)								
45	Пресечен број на вработени врс основа на часови на работа во пресметовниот период								
46	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)								
47	ДОБИВКА ЗАГУБА ЗА ПЕРИОД								
47 а	Добивка која им припада на имателите на акци на матичното друштво								
47 б	Добивка која им припада на неконтролираното учество								
47 в	Загуба која се однесува на имателите на акци на матичното друштво								
47 г	Загуба која се однесува на неконтролираното учество								
48	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА								
48 а	Вкупна основна заработувачка по акција								
48 б	Вкупна разводнетa заработувачка по акција								
48 в	Основна заработувачка по акција од приманото работење								
48 г	Разводнетa заработувачка по акција од приманото работење								

ИП
Одобрил
Датум

Табела 19/2

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за периодот од.....до.....20.....

Р.бр.	ПОЗИЦИЈА	2015	2016	Регулиран период			
				2017	2018	2019	2020
1	Добивка за годината						
2	Загуба за годината						
3	Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+280+282)-(274+276+278+281+283)						
4	Останата сеопфатна загуба (274+276+278+281+283)-(273+275+277+279+280+282)						
5	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење						
6	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење						
7	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба						
8	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба						
9	Ефективен дел од добивки од хедџинг инструменти за хеджирање на парични текови						
10	Ефективен дел од загуби од хедџинг инструменти за хеджирање на парични текови						
11	Промени на ревалоризационите резерви за материјални и нематеријални средства						
12	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените						
13	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените						
14	Удел во останата сеопфатна добивка на придружени друштва (само за потреби на консолидација)						
15	Удел во останата сеопфатна загуба на придружени друштва (само за потреби на консолидација)						
16	Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка						
17	Нето останата сеопфатна добивка (271-284)						
18	Нето останата сеопфатна загуба (284-271) или (272-284)						
19	Вкупна сеопфатна добивка за годината (283+285) или (285-270)						
19 а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво						
19 б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество						
20	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270+286) или (270-285) или (286-289)						
20 а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво						
20 б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество						

МП

 Пополнил _____
 Одобрил _____
 Датум _____

Табела 20/1

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ
ПРЕТПРИЈАТИЕ:

Р.бр.	ПОЗИЦИЈА	Регулиран период			
		2017	2018	2019	2020
1	АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)				2021
2	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)				
3	Издатоти за равој				
4	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права				
5	Гудвил				
6	Аванси за набавка на нематеријални средства				
7	Нематеријални средства во подготовка				
8	Останати нематеријални средства				
9	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)				
10	Недвижности (011+012)				
10 а	Земјиште				
10 б	Градежни објекти				
11	Постройки и опрема				
12	Транспортни средства				
13	Алат, потсонски и канцеларски инвентар и мебел				
14	Биолошки средства				
15	Аванси за набавка на материјални средства				
16	Материјални средства во подготовка				
17	Останати материјални средства				
18	III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ				
19	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)				
20	Вложувања во поддржници				
21	Вложувања				
22	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва				
23	Побарувања по дадени долгорочни заеми				
24	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)				
24 а	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доопевање				
24 б	Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба				
24 в	или губата				
25	Останати долгорочни финансиски средства				
26	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)				
27	Побарувања од поврзани друштва				
28	Побарувања од купувачи				
29	Останати долгорочни побарувања				
30	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА				

МП

 Пополнил _____
 Одобрил _____
 Датум _____

Табела 20/2

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА (ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА) ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ
ПРЕТПРИЈАТИЕ:

Р. бр.	ПОЗИЦИЈА	Регулиран период				
		2017	2018	2019	2020	2021
31	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)					
32	1. ЗАПЛИХИ (038+039+040+041+042+043)					
33	Заплати на суровини и материјали					
34	Заплати на резервни делови, силен инвентар, акмблага и авто гуми					
35	Заплати на недовршени производи и полупроизводи					
36	Заплати на готови производи					
37	Заплати на трговски стоки					
38	Заплати на билателни средства					
39	II. СРЕДСТВА ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА					
40	III. КРАТКОРОЧНИ ТОВАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)					
41	Товарувања од поврзани друштва					
42	Товарувања од купувачи					
43	Товарувања за дадени аванси на добавувачи					
44	Товарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи, и за останати давачки кон државата (преплати)					
45	Товарувања од работодаите					
46	Останати краткорочни товарувања					
47	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)					
48	Вложувања во хартии од вредност (054+055)					
48 а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање					
48 б.	Вложувања според објектната вредност преку добивката или запубага					
49	Товарувања по дадени заеми на поврзани друштва					
50	Товарувања по дадени заеми					
51	Останати краткорочни финансиски средства					
52	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)					
52 А.	Парични средства					
52 б.	Парични еквиваленти					
53	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)					
54	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)					
55	Б. ВОЊБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА					

МП

Потполнит
Одобрил
Датум

Табела 20/3

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА (ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА) ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ
ПРЕТПРИЈАТИЕ:

Р. бр.	ПОЗИЦИЈА	Регулиран период				
		2016	2017	2018	2019	2020
56	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067+068+069+070+071+075+076+077+078)					2021
57	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА					
58	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ					
59	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)					
60	IV. ЗАПИСАН, НЕПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)					
61	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОФАНТНА ДОБИВКА					
62	XIV. РЕЗЕРВИ (072+073+074)					
63	Законски резерви					
64	Статутарни резерви					
65	Останати резерви					
66	XV. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА					
67	XVI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)					
68	XVII. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА					
69	XVIII. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА					
70	XX. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО					
71	XX. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО					
72	Б. ОБВРСКИ (082+085+086)					
73	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)					
74	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените					
75	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци					
76	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)					
77	Обврски спрема поврзани друштва					
78	Обврски спрема добавувачи					
79	Обврски за аванси, депозити и кауции					
80	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва					
81	Обврски по заеми и кредити					
82	Обврски по хартии од вредност					
83	Останати финансиски обврски					
84	Останати долгорочни обврски					
85	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ					
86	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)					
87	Обврски спрема поврзани друштва					
88	Обврски спрема добавувачи					
89	Обврски за аванси, депозити и кауции					
90	Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плата					
91	Обврски кон вработените					
92	Тековни даночни обврски					
93	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци					
94	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва					
95	Обврски по заеми и кредити					
96	Обврски по хартии од вредност					
97	Обврски по основ на учество во резултатот					
98	Останати финансиски обврски					
99	Останати краткорочни обврски					
100	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПЕР)					
101	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА					
102	ВКУПНА ПАСИВА, ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (066+081+084+109+110)					
103	ВВОНЕБЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА					

МП

Пополнил
Одобрил
Датум:

Табела 21

ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ: _____
ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

Р.бр.	ОПИС	2015	2016	Регулиран период				
				2017	2018	2019	2020	2021
A	Ликвидност							
1	Коефициент на тековна ликвидност: Обртни средства (Обртен капитал) Тековна Пасива (Краткорочни обврски) Обртни средства / Краткорочни обврски							
2	Брз коефициент на ликвидност: Обртни средства (Обртен капитал) Залихи Тековна Пасива (Краткорочни обврски) (Обртни средства-Залихи) / Краткорочни обврски							
3	Обрт на побарувањата Нето приходи од продажба / просечни побарувања од купувачите							
B	Профитабилност							
1	Профитна маржа Нето добивка / нето приходи од продажба							
2	Обрт на средствата Нето приходи од продажба / Просечен RAB							
3	Поврат на средствата (Нето добивка + амортизација) / Просечен RAB							
4	Поврат на главнината (капиталот) Нето добивка / Акционерска главнина (капитал и резерви)							
B	Долгорочна солвентност							
1	Сооднос на долг со главнината Вкупни обврски / акционерска главнина (капитал и резерви)							
2	Коефициент на покриеност на каматата (Добивка пред оданочување + Расход за камати) / Расход за камати							
3	Коефициент на покриеност на долгот (Нето приход+амортиз.+камата) / (ануитет=камата + отплата)							
4	Учество на долговите во Вкупната Активна Долг / Вкупна Активна							
Г	Проценка на адекватноста на паричните текови							
1	Принос на паричните текови Нето парични текови од оперативни активности / Нето добивка							
2	Сооднос на парични текови со приходите од продажба Нето парични текови од оперативни активности / Нето приходи од продажба							
3	Сооднос на парични текови со средствата Нето парични текови од оперативни активности / просечни вкупни средства Нето парични текови од оперативни активности / Просечни средства RAB							
4	Слободен паричен тек Нето парични текови од оперативни активности - дивиденди - Нето капитални издатоци							
Д	Работење							
1	Обрт на Залихите Трошоци на Продажба Залихи Трошоци на продажба / Залихи							
2	Просечно време за наплата Побарувања Приход Побарувања / Приход изразен во денови							
3	Обрт на Основните Средства Приход Основни Средства Приход / Основни средства							
4	Обрт на Сите Средства Приход Вкупно Средства Приход / Вкупни средства							

МП

 Пополнил _____
 Одобрил _____
 Датум _____

НАБАВКА НА ПРИРОДЕН ГАС ЗА РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:
ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

Табела 22

Р.бр.	ОПИС	Единица мерка	Реализирано		Регулиран период				
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Набавка на природен гас								
	Количина	mm ³							
	Цена	ден/mm ³							
	Износ	Денари							
2	Транзит	mm ³							

Напомена:

Цената да биде изразена како пондерирана просечна цена од сите квартали

МП

Пополнил _____

Одобрил _____

Датум _____

Табела 25

ОСТВАРЕНИ И ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ ОД РЕГУЛИРАНАТА ДЕЈНОСТ:

ПРЕТПРИЈАТИЕ: _____

Ред.бр.	ОПИС	2015	2016	Регулиран период				
				2017	2018	2019	2020	2021
1	Приходи од регулираната услуга							
1.1								
1.2								
2	Приходи од услуги за урамнотекнување							
3	Останати приходи остварени при вршење на регулираната дејност							
3.1								
3.2								
3.3 ...								
	ВКУПНО							

МП

 Пополнил _____
 Одобрил _____
 Датум _____

ПРИЛОГ 5.**Изјава за веродостојноста на поднесените податоци од страна на претпријатието****ИЗЈАВА****ЗА ВЕРОДОСТОЈНОСТ НА ПОДАТОЦИТЕ И
ПРИЛОЖЕНАТА ДОКУМЕНТАЦИЈА**

Јас _____, одговорно лице на
(име, презиме и ЕМБГ на одговорното лице)

(име и седиште на барателот – правното лице)

под морална, материјална и кривична одговорност изјавувам дека приложените податоци и документација поднесени до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија во прилог на барањето за одобрување на тарифи, доставени до Регулаторна комисија на енергетика на Република Македонија, а кои се однесуваат на регулирано претпријатие, се точни веродостојни и во целост одговараат на фактичката состојба на барателот.

Датум: _____

Име и презиме на одговорното лице:

М.П.

Место: _____

Потпис на одговорното лице:

Согласни:

Финансиски директор

Комерцијален директор

Технички директор



Службен весник
на Република Македонија



www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. - Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
в. д. директор и одговорен уредник – Лука Кржалоски
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2016 година изнесува 10.100 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622



2016201